

MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA U MOLITVENOJ
OSMINI I TIJEKOM CIJELE 2009. GODINE

EKUMENA
Svezak 31

ISBN 978-953-11-0464-7

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 688088.

PAPINSKO VIJEĆE
ZA PROMICANJE JEDINSTVA KRŠĆANA
POVJERENSTVO »VJERA I USTROJSTVO«
SVJETSKOG VIJEĆA CRKAVA

**DA BUDU KAO JEDNO
U TVOJOJ RUCI**

(Ez 37, 17)

Priredio:
JURE ZEČEVIĆ

KRŠĆANSKA SADAŠNJOST
VIJEĆE HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE
ZA EKUMENIZAM I DIJALOG

ZAGREB, prosinac 2008.

Prijevod: Lada Marija Medić i Jure Zečević

Izdaju: Kršćanska sadašnjost d.o.o, Zagreb, Marulićev trg 14
i Vijeće Hrvatske biskupske konferencije za
ekumenizam i dijalog

Odgovara: dr. Aldo Starić

Tisak: »Grafocentar«, d.o.o., Sesvete, Sopnička 58

Naklada: 2.000

UZ MOLITVENU OSMINU ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2009.

Ovogodišnja svjetska Molitvena osmina za jedinstvo kršćana, *Da budu kao jedno u tvojoj ruci (Ez 37, 17)*, donosi vrlo zornu i upečatljivu sliku proroka Ezekielu o spajanju dvaju drva, koja naznačuje željeno sjedinjenje dvaju dijelova Izabranog naroda. To starozavjetno viđenje proroka Ezekielu u izboru biblijske teme od strane kršćana koji žive u podijeljenoj Koreji, postaje u ovogodišnjem priručniku molitve za jedinstvo kršćana znakom sjedinjenja ne samo za dvije Koreje nego i za sve drugo što je razdvojeno, pa i za sjedinjenje i jedinstvo Crkava i kršćana.

Postati i ostati jedno, biti jedno može se doista samo u Božjoj ruci. Zato željeno puno jedinstvo kršćana i Crkava, koje će biti dostatno za *Communicatio in sacris*, za zajedništvovanje sakramenata, ne može biti rezultat samo ljudskog umijeća i nastojanja, nego prvenstveno rezultat Duha Božjega. I zato je uz *dijalog istine* i *dijalog ljubavi* potreban i *dijalog duhovnosti*, dijalog molitve. I zato nam treba i ovogodišnja Molitvena osmina za jedinstvo kršćana. Osam dana molitve za jedinstvo, koja bi trebala prožeti naše biće tako, da ta

sveta čežnja ne izblijedi u nama niti tijekom cijele 2009. godine niti ikada, sve dok ono ne bude ostvareno, s "ovu" ili s "onu" stranu ljudske individualne i(li) kolektivne povijesti.

Hrvatski prijevod molitvenih materijala za 2009. godinu priredilo je *Vijeće HBK za ekumenizam i dijalog* u suradnji s *Ekumenskim koordinacijskim odborom Crkava u Hrvatskoj*. Zahvaljujem svima koji su pridonijeli njegovoj pripremi i objavljivanju, ali i svima Vama koji ćete ga, ispunjeni Duhom Isusove molitve za jedinstvo, koristiti za osobne i zajedničke molitve.

Jure Zečević, OCD
Tajnik Vijeća HBK
za ekumenizam i dijalog

ORGANIZATORIMA MOLITVENE OSMINE ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

NASTOJANJE OKO JEDINSTVA: TIJEKOM ČITAVE GODINE

Doba u godini kada se tradicionalno organizira Molitvena osmina za kršćansko jedinstvo održava se od 18. do 25. siječnja. Te je datume još 1908. predložio Paul Wattson kako bi obuhvatio razdoblje između blagdana *Katedre svetoga Petra* (nakon liturgijske reforme u Katoličkoj Crkvi slavi se 22. veljače) i blagdana *Obraćanja svetoga Pavla*, i oni stoga nose i simbolično značenje. Na južnoj Zemljinoj polutki, gdje je siječanj blagdansko vrijeme, Crkve često Molitvenu osminu prakticiraju u koje drugo doba godine, najčešće oko blagdana *Duhova* (kako je to preporučio pokret *Vjera i ustrojstvo* još 1926. godine), što je također znakovito vrijeme za molitvu za jedinstvo Crkve.

Molitva za kršćansko jedinstvo, međutim, nije ograničena samo na jedan tjedan godišnje. Neka svaka sredina bude prilagodljiva glede vremena u kojem obilježava Osminu, i neka se ovdje ponuđeni materijal shvati kao poziv da se tijekom cijele godine pronalaze prigode u kojima će se zajed-

ničkom molitvom za puno jedinstvo kršćana, koje Krist hoće, izražavati mjera među Crkvama već dosegnuta zajedništva.

PRILAGODBA TEKSTA

Materijal koji se može naći u ovoj knjižici ponuđen je uz očekivanje da će, gdje je god moguće, biti prilagođen za uporabu na mjesnoj razini. Pritom valja voditi računa o liturgijskoj praksi i pobožnosti te o ukupnu društvenom i kulturnom kontekstu odnosne sredine. Takva prilagodba treba biti u ekumenskom duhu.

Negdje već postoje ekumenske strukture koje će prilagoditi materijal. Nadamo se da bi potreba za prilagodbom teksta mogla potaknuti uspostavljanje takvih struktura i ondje gdje ih još nema.

KORIŠTENJE MATERIJALA ZA MOLITVENU OSMINU

- Crkvama i kršćanskim zajednicama koje zajedno obilježavaju Molitvenu osminu jednim zajedničkim bogoslužjem na raspolaganju je *Red slavlja za Ekumensko bogoslužje*.

- Crkve i kršćanske zajednice također mogu materijal pripremljen za Molitvenu osminu uvrstiti u vlastita bogoslužja. Molitve koje se nalaze u *Redu slavlja*, u *Osam dana* ili pak među dopunskim molitvama mogu se primjereno iskoristiti i u vašoj sredini.
- Zajednice koje Molitvenu osminu obilježavaju bogoslužjima tijekom svih dana Osmine, mogu se poslužiti materijalima objavljenima u dijelu pod naslovom *Osam dana*.
- Oni koji žele organizirati biblijska proučavanja na temu Molitvene osmine, mogu kao temelj uzeti biblijske tekstove i razmišljanja uz *Osam dana*. Razgovor može svakoga dana voditi prema završetku u vidu zagovorne molitve vjernika.
- Za one pak koji žele samostalno moliti, materijal može poslužiti usmjeravanju njihovih molitvenih nakana. Premda mole samostalno, bit će svjesni da su u zajedništvu sa svima koji diljem svijeta mole za veće vidljivo jedinstvo Kristove Crkve.

**TEMELJNI BIBLIJSKI TEKST
SVJETSKE MOLITVENE OSMINE
ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2009.**

DA BUDU KAO JEDNO U TVOJOJ RUCI

Ez 37, 15-28

I dođe mi riječ Jahvina: "Sine čovječji, uzmi drvo i napiši na njemu: 'Juda i sinovi Izraelovi, njegovi saveznici!' Onda uzmi drugo drvo i napiši na njemu: 'Josip - drvo Efrajimovo - i sav dom Izraelov, njegov saveznik.' I sastavi ih u jedno drvo da budu kao jedno u tvojoj ruci! A kad te sinovi tvojega naroda zapitaju: 'Hoćeš li nam objasniti što to znači?' - reci im: 'Ovako govori Jahve Gospod: Evo, uzet ću drvo Josipovo, što je u ruci Efrajimovoj, drvo Josipovo i Izraelovih plemena, njegovih saveznika, i sastavit ću ga s drvetom Judinim te ću od njih načiniti jedno; oba će biti jedno u mojoj ruci.' Oba drveta na koja to napišeš neka ti budu u ruci, njima naočigled. I reci im: 'Ovako govori Jahve Gospod: Evo, skupit ću sinove Izraelove iz naroda u koje dođoše, skupit ću ih

odasvud i odvesti ih u zemlju njihovu. I načinit ću od njih jedan narod u zemlji, u gorama Izraelovim, i bit će im svima jedan kralj, i oni više neće biti dva naroda i neće više biti razdijeljeni na dva kraljevstva. I neće se više kaljati svojim kumirima, ni svojim grozotama, ni opačinama. Izbavit ću ih od svih njihovih nevjera kojima zgriješiš i očistit ću ih, i oni će biti moj narod, a ja njihov Bog. I sluga moj David bit će im kralj i svima će im biti jedan pastir. Živjet će po mojim zakonima, čuvajući i vršeći moje naredbe. Boravit će u zemlji koju dadoh sluzi svome Jakovu, u kojoj življahu oci vaši: u njoj će stanovati oni i njihovi sinovi, i sinovi sinova njihovih do vijeka. I moj sluga David bit će im knez do vijeka. Sklopit ću s njima savez mira; bit će to Savez vječan s njima. Utvrdit ću ih i razmnožiti i postaviti ću Svetište svoje zauvijek među njih. Moj će Šator biti među njima i ja ću biti Bog njihov, a oni narod moj! I kad Svetište moje bude zauvijek među njima, znat će svi narodi da sam ja Jahve, koji posvećujem Izraela."

UVOD U TEMU 2009.

Biblijska tema

Svjetska Molitvena osmina 2009. godine temelji se na iskustvu Crkava u Koreji. Suočene s podjelom u svojoj zemlji potražile su nadahnuće u proroku Ezekielu, koji je također živio u tragično podijeljenoj naciji i čeznuo za jedinstvom svog naroda.

Ezekiela, proroka i svećenika, Bog je pozvao kad je imao 30 godina. Budući da je djelovao od 594.–571. pr. Kr., na njega su izuzetno utjecale religijske i političke reforme koje je kralj Jošija započeo 621. godine pr. Kr. Po reformama koje su imale za cilj obnoviti zakon i pravo štovanje Boga Izraelova, kralj Jošija nastojao je iskorijeniti štetnu ostavštinu asirske najeзде na Judeju. No, nakon Jošijine smrti u bitci, njegov je sin Jojakim bio odan Egiptu a u zemlji je cvjetalo mnogoboštvo. Proroci koji su se usudili kritizirati Jojakima bili su okrutno ušutkani: Urija je pogubljen, a Jeremija protjeran. Nakon babilonskog zauzeća i uništenja hrama 587. g. pr. Kr. vođe i obrtnici – i Ezekiel među njima – uhvaćeni su i odvedeni u

Babilon. Ondje je Ezekiel, kao i Jeremija, kritizirao "proroke" koji su narodu davali nerealnu nadu i stoga je morao trpjeti neprijateljstvo i prijezir svojih sunarodnjaka u izgnanstvu.

Ipak, i u tako velikom trpljenju, Ezekielova ljubav prema svom narodu samo je rasla. Kritizirao je vođe koji su djelovali protiv Božjih zapovijedi i tražio kako da narod vrati Bogu, naglašavajući Božju vjernost Savezu i solidarnost s njegovim narodom. Iznad svega, u ovoj naizgled beznadnoj situaciji Ezekiel nije očajavao nego navijestao poruku nade: Božji naum o obnovi i jedinstvu Božjeg naroda tek se treba ostvariti. Ezekielu su u njegovim nastojanjima ohrabrila dva viđenja. Prvo je poznato viđenje doline suhих kostiju koje su, po djelovanju Duha Božjega, vraćene iz smrti u život (Ezekiel 37, 1-14).

Ovogodišnji materijali za Molitvenu osminu temelje se na Ezekielovom drugom viđenju koje predočava dva komada drveta koja simboliziraju dva kraljevstva na koja je Izrael bio podijeljen. Imena plemena svakog od razdijeljenih kraljevstva (dva od dvanaest na sjeveru i deset na jugu) upisana su na komade drveta, koja su zatim spojena natrag u jedno (Ezekiel 37, 15-23).

Prema Ezekielu ova podjela naroda odražavala je – ali i bila posljedica – njihove grešnosti i otuđenosti od Boga. Oni mogu ponovno postati jedan narod ako odbace svoje grijehе, obrate se i vrate Bogu. Ipak, u konačnici Bog je taj koji ujedinjuje svoj narod čisteći ih, obnavljajući i oslobađajući ih od njihovih podjela. Za Ezekielu ovo jedinstvo nije samo združivanje prethodno rastavljenih skupina nego prije novo stvaranje, rođenje jednog naroda koji treba biti znak nade drugim narodima i, štoviše, čitavom čovječanstvu.

Tema nade izražena je i u još jednom tekstu dragom crkvama u Koreji. Otkrivenje 21, 3-4 upućuje na pročišćenje Božjeg naroda, koji treba utjeloviti pravi mir, pomirenje i jedinstvo, koje je ondje gdje prebiva Bog: "On će prebivati s njima: oni će biti narod njegov, a on će biti Bog s njima. I otrt će im svaku suzu s očiju te smrti više neće biti...".

Te biblijske teme – jedinstvo kao Božji naum za njegov narod, jedinstvo kao Božji dar koji zahtijeva obraćenje i obnovu, jedinstvo kao novo stvaranje, i nada da će Božji narod tek postati jedno – nadahnule su korejske crkve na stvaranje materijala za svjetsku Molitvenu osminu 2009. godine.

Teološka tema

Godine 2009. kršćani diljem svijeta molit će za jedinstvo: "da budu kao jedno u tvojoj ruci" (Ezekiel 37, 17). Ezekiel – čije ime znači "Bog ga jača" – je bio pozvan pružiti svom narodu nadu u očajnoj religijskoj i političkoj situaciji koja je uslijedila nakon pada i zauzeća Izraela i izgnanstva gotovo cijelog naroda.

Članovi mjesne skupine iz Koreje otkrili su da tekst iz Ezekielu ima začuđujuće sličnosti s njihovom situacijom podijeljene zemlje i s razdijeljenim kršćanstvom. Ezekielove riječi daju im nadu da će Bog ponovno skupiti svoj narod u jedno, zvati ga svojom baštinom i blagosloviti ih tako da postanu jak narod. Rađa se nova i konačna nada: Bog će stvoriti novi svijet. Jednako kao što se u Ezekielovom svijetu vidi razgranatost grešnosti naroda okaljanoj idolatrijom i prijestupima, tako se danas vidi grešnost razjedinjenog kršćanstva, koje je velika sablazan za svijet.

Čitajući ovaj tekst iz Starog zavjeta, kršćani mogu promišljati kako da ga primjene na vlastitu situaciju podijeljenosti. Osobito vidimo da je Bog taj koji obnavlja jedinstvo, izmiruje narode i stvara novu situaciju. Uloga ujedinjenog i pročišćenog

Izraela, Izraela kojem je oprošteno, postaje znak nade za čitavi svijet.

Kao što smo već napomenuli, ovo proroštvo o dva drva spojena u jedno, drugo je proroštvo koje se nalazi u Ezekiel 37. Prvo, koje je vjerojatno poznatije Crkvama, jest ono o suhim kostima koje oživljavaju djelovanjem Duha Božjega. U oba proroštva, Bog je izvor života, novog početka. U prvom proroštvu Duh Božji je duh života. U drugom, sam Bog donosi jedinstvo, pomirenje i mir u razdijeljeni narod. Drugim riječima, novi život je dan spajanjem dvaju razjedinjenih dijelova.

Kršćani u ovome mogu vidjeti predostvareno ono što Krist ima donijeti, a to je novi život koji dolazi po pobjedi nad smrću, u poslušnosti Božjoj spasenjskoj volji. Od dva komada drveta koja tvore njegov križ, Isus nas pomiruje s Bogom i na taj način svijet biva prožet novom nadom. Unatoč našoj grešnosti, unatoč nasilju i ratovima, unatoč nejednakosti između bogatih i siromašnih, unatoč našem zloupotrebljavanju stvorenja, unatoč bolestima i patnjama, unatoč diskriminaciji, i unatoč našoj razjedinjenosti i podjelama, Isus Krist – svojim rukama raširenim na križu – k sebi privija čitavo čovječanstvo i nudi nam Božji *shalom*. U

njegovim rukama smo jedno, privučeni smo njemu koji je uzdignut na križ.

Uzimajući kao polazište situaciju u svojoj zemlji, koja, iako podijeljena, ima volju prevladati ne samo političke već i podjele između kršćanskih Crkava, Korejske crkve predlažu slijedeću temu za Molitvenu osminu 2009. godine: "Da budu kao jedno u tvojoj ruci". Smatraju da se iz razmatranja Božjeg djelovanja da pomiri i donese *shalom* svom narodu, rađa nova nada.

Osam dana

Izvirući iz središnjeg teksta uzetog iz Ezekijela, naša razmatranja tijekom osam dana svjetske Molitvene osmine za jedinstvo kršćana, vode nas većoj svijesti o tome da jedinstvo Crkve doprinosi također obnovi zajedništva čitavog čovječanstva. S tom sviješću dolazi i velika odgovornost: svi koji ispovijedaju Krista za Gospodina trebali bi nastojati da se ispuni njegova molitva "da svi budu jedno da svijet uzvjeruje da si me ti poslao" (Iv 17, 21).

Upravo stoga "Osam dana" započinju *prvi dan* promišljanjem o jedinstvu kršćana. Razmatrajući naše doktrinarne podjele, i sablažnjivu povijest

razdora – katkad čak i mržnje – među kršćanima, molimo da Bog koji udahnuje Duh života u suhe kosti, i koji u svojim rukama oblikuje naše jedinstvo usred raznolikosti, udahne život i pomirenje u našu suhoću i podjelu. Danas i tijekom čitave Osmine, pozvani smo moliti za situacije u našem svijetu u kojima je potrebno pomirenje, posebno pozorni na ulogu koju će jedinstvo kršćana imati u ostvarivanju tog pomirenja.

Drugi dan Crkve će moliti za prevladavanje i svršetak ratova i nasilja. Molimo da kao učenici Kneza mironosnog, kršćani usred sukoba mogu donijeti pomirenje ukorijenjeno u nadi. Treći dan nudi nam se razmatranje nejednakosti između bogatih i siromašnih. Naš odnos prema novcu i naš stav prema siromasima mjerilo su naših života kao učenika Isusovih, koji je došao da nas oslobodi i donese radosnu vijest ubogima, navijesti oslobođenje sužnjima i pravdu za sve.

Namjera **četvrtoga dana** moliti je da kršćani spoznaju da samo zajedno mogu zaštititi divote stvaranja koje nam je Bog povjerio - zrak kojeg dišemo, zemlju koja rađa plodovima i stvorenja koja slave svoga Stvoritelja. **Peti dan** molimo za prestanak predrasuda i diskriminacije koje obilježavaju naše današnje društvo. Priznavajući da naše

dostojanstvo dolazi od Boga, naše kršćansko jedinstvo svjedoči o jedinstvu onoga koji stvara svakoga od nas kao jedinstveno biće Božje ljubavi. Kraljevstvo koje smo pozvani izgrađivati kraljevstvo je pravde i ljubavi u kojem se poštuje različitost jer u Kristu smo svi jedno.

Šesti dan se u molitvi spominjemo svih koji trpe i onih koji im služe. Psalmi nam pomažu shvatiti da jezik kojim se više Gospodinu u boli ili bijesu može biti izraz dubokog i vjernog odnosa s Bogom. Milosrdni odgovor kršćana na neprilike trpečih znak je kraljevstva. Kršćanske Crkve zajedno mogu učiniti mnogo kako bi se bolesnima pribavila potrebna podrška, kako materijalna tako i duhovna.

Sedmoga dana kršćani suočeni s pluralizmom mole za jedinstvo u Bogu. Bez tog jedinstva bit će teško izgraditi kraljevstvo mira svih ljudi dobre volje. Naše molitvene nakane vraćaju se na početak *osmoga dana* kada molimo da duh Blaženstava nadvlada duh svijeta. Kršćane nosi nada da se sve obnavlja u novom redu kojeg je ustanovio Krist. To osposobljava kršćane da budu donositelji mira i tvoritelji pomirenja usred ratova, siromaštva, diskriminacije i drugih okolnosti u kojima ljudska bića trpe i stvorenje jeca.

PRIPRAVA TEKSTA ZA MOLITVENU OSMINU ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2009.

Izvor tekstova

Prvi nacrt ovogodišnjih materijala za molitvu priredila je skupina predstavnika iz katoličke Korejske Biskupske konferencije (KBK) i Nacionalnog vijeća Crkava u Koreji (NVCK): vlč. dr. Chai Soo-il, profesor na sveučilištu Han Shin, Prezbiterska Crkva u Republici Koreji (NVCK); vlč. dr. Kim Woong-Tae, ravnatelj Dong-Sung High School (KBK); vlč. dr. Shim Kwang-Sup, profesor na Metodističkom teološkom fakultetu, Korejska metodistička Crkva (NVCK); gđa Jung Hae-Sun, izvršni tajnik NVCK; vlč. o. Kang Diego, misionar "Consolata" u Koreji (KBK); gđa Han Mi-Sook, članica Pokreta fokolara u Koreji (KBK). Najtoplije im zahvaljujemo na njihovom napornom radu i pronicljivosti.

Međunarodni pripremni susret u Marseilleu (Francuska)

Već je nekoliko godina jedan od članova međunarodne pripremne skupine za Molitvenu osmi-

nu predlagao da se sastanak održi u Marseilleu. Pričao je o zanimljivom društvenom pokretu u tom gradu: skupina religioznih voditelja različitih vjeroispovijesti, vjera i kultura okupila se oko gradonačelnikovog ureda, s namjerom osiguravanja komunikacije između vjerskih grupa, poboljšanja odnosa i sprečavanja polarizacije između različitih sektora stanovnika grada.

Naziv te organizacije je *Marseille Espérance* (Nada Marseillea). Udruženi, njeni članovi progovorili su protiv mjesnih i međunarodnih događaja koji su imali elemente religijske netrpeljivosti ili mržnje (oskvrnuće grobova, napadi na New York 11. rujna 2001., itd.). Uvjereni su da je njihovo zajedničko stajalište u korist tolerancije pomoglo pri izbjegavanju među-vjerskih i među-kulturnih nevolja koje su obilježile druge europske gradove. Nisu vezani niti uz jednu političku stranku i drže se šutnje u vrijeme izbora. (Sekularizam je jedan od temeljnih zakona javnog života u Francuskoj). Ostavljajući teološki dijalog drugim skupinama, njihov je prvotni interes mir u gradu.

I tako se međunarodna pripremna skupina koju čine protestanti, pravoslavni i katolici, zajedno s dva člana korejske grupe koja je napravila iz-

vorni tekst (i njihova dva savjetnika), sastala od 24. do 29. rujna 2007. godine u centru *Notre Dame du Roucas*, koji vodi *Chemin Neuf*, gostoljubiva rimokatolička zajednica ekumenskog poziva, u sunčanoj kući s pogledom na more, u blizini bazilike *Notre Dame de la Garde*. Rad na prilagodbi teksta napisanog na korejskom, prevedenom na engleski, kojeg je sad trebalo objaviti za upotrebu širom svijeta, odvijao se u ozračju radosnog povjerenja, stvorenom uzajamnim poštivanjem među članovima skupine. Na kraju susreta, predstavnici iz Papinskog vijeća za promicanje jedinstva kršćana srdačno su zahvalili ravnatelju "Vjere i ustrojstva" Tomu Bestu, i Carolyn McComish prije njihovog skorog umirovljenja, za mnoge godine suradnje u radu međunarodne pripremne skupine.

Tijekom tjedna skupina je bila pozvana na susret sa članovima organizacije *Marseille Espérance* kako bi se upoznala s njihovim aktivnostima i posjetila nekoliko za njih značajnih mjesta – među ostalim drevnu crkvu opatije sv. Viktora i mjesnu džamiju. Zahvaljujemo *Marseille Espérance* na njihovom prijemu, gostoljubivosti i uvidu u njihove aktivnosti, kao i na njihovom zanimanju za rad međunarodne pripremne skupine. Međunarodna skupina ne moli samo da rad *Marseille Espérance*

nastavi održavati mir u gradu, nego i da po svom primjeru religijske tolerancije obogati život građana Marseillea.

EKUMENSKO MOLITVENO SLAVLJE

"Da budu kao jedno u tvojoj ruci" (Ez 37, 17)

Uvod u ekumensko molitveno slavlje

U središtu molitvenog slavlja Osmine za jedinstvo kršćana 2009. jest znakovita radnja iz knjige proroka Ezekielia.

Rijetko se starozavjetni tekstovi uzimaju za Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana. U Koreji, iz koje potječe ovogodišnji nacrt molitvenog slavlja, ovaj tekst iz knjige proroka Ezekielia, 37 poglavlje, ključni je tekst kojim korejski narod obiju država izražava svoju čežnju za jedinstvom. Više od pola stoljeća korejski je poluotok podijeljen na dvije države. Pad Berlinskog zida u Njemačkoj probudio je mnoge nade u Koreji, da bi ponovno sjedinjenje moglo biti moguće i za njihovu zemlju. No put je dalek, stanje nije usporedivo, pa ipak postoji neprekinuta nada u jedinstvo. Njihov izričaj nalazi tu nadu u snažnoj i upečatljivoj slici dvaju razdvojenih komada drva iz Ezekielovog proročanstva, koji se potom povezuju, ujedinjuju. Biblijska poruka ide i puno šire od površnog uje-

dinjenja: smjera na duboki proces ozdravljenja, kojega može učiniti Bog.

Čitav niz konflikata u našem svijetu potječe odatle, da ljudi i narodi bivaju otrgnuti i razdvojeni tuđim granicama. Prorok podsjeća na Božju ozdraviteljsku snagu koja može stvoriti jedinstvo ondje gdje su ga ljudi razorili. Njegov poziv na jedinstvo istovremeno je i poziv na pokoru i obraćenje. Okretanje prema Bogu mijenja naime perspektivu. U Božjoj ruci biva vidljiva cjelina, podjele između ljudi mogu biti nadiđene. Tako put nade u jedinstvo vodi preko puta priznanja grijeha i kajanja. Na početku molitvenog slavlja, u Božjoj blizini, stoji spoznaja, da ljudi lome ono što pripada zajedno. Ono završava molitvom za jedinstvo Crkve, koja će dalje pratiti kršćane i kršćanke na putu.

Zajednica okupljena na molitvu za jedinstvo u Molitvenoj osmini sluša Kristov poziv na jedinstvo, kakav nam je predan u Ivanovom evanđelju (poglavlje 17). S Ezekielom ona je ohrabrena gledati ne samo na podjelu i zakazanje Crkava, nego daleko više na ozdraviteljsko djelovanje Božje.

Molitveni sveščić, koji se pojavljuje uz Molitvenu osminu, podsjeća meditacijama i slikama na

nadvladavanje razdora u Europi nakon završetka *hladnog rata*, i pada *Berlinskog zida*.

Mnogi su ljudi 1989. godine doživjeli, kako molitve i svijeće mogu izmijeniti političku stvarnost. Kršćani su se, nadilazeći konfesionalne granice, zajednički zauzeli za pravednost, mir i očuvanje stvorenja, u djelu i akciji, u molitvi i bogoslužju. Zajednička molitva imala je i ima snagu zračenja daleko izvan Crkava. Molitveni sveščić, uz to, sadrži tekstove za cijelu Osminu, u kojima se razrađuje nadilaženje podjela, na primjer između religija, zdravih i bolesnih, siromašnih i bogatih...

Za molitvena slavlja mogu se predvidjeti i *ekumenske kolekte*, sabiranje darova, koje će iskazati solidarnost s onima koji trpe oskudicu i/ili poduprijeti rad na jedinstvu kršćana.

Konkretno prorokovo obećanje jedinstva njegova naroda nadilazi zajednicu okupljenu na molitvenom slavlju i zahvaća cijeli svijet, za koji se moli.

Naša želja je, da molitveno slavlje i Molitvena osmina za jedinstvo kršćana osnaže ekumensko zajedništvo.

Ekumensko molitveno slavlje

Da budu kao jedno u tvojoj ruci
(Ezekiel 37, 17)

P: Predslavitelj(i)

Č: Čitač(i)

S: Svi

Ulaz

Glazba na orguljama.

Zajednički ulaz predslavitelja, predstavnika Crkava i sudionika u molitvenom slavlju, koji nose Bibliju, gong (metalna ploča u koju se udara batićem) i dva komada drva (štapovi, letve ili daske), koji prema Ezekielovom tekstu trebaju biti spojeni u jedno. Oni koji nose razdvojeno dva komada drveta i gong zastaju pred križem ili u oltarnom prostoru crkve. Prisutnim predstavnicima Crkava na kraju molitvenog slavlja mogu se predati, ranije pripravljeni (u skladu s brojem predstavnika) svakome po dva manja komada drveta povezana u jedno, koji ih, postavljeni na prikladnom mjestu u njihovim molitvenim prostorima, tijekom cijele godine mogu podsjećati na potrebu zalaganja za jedinstvo kršćana i Crkava.

Pjesma (*Navedena ili neka druga pjesma*)

Kriste, Kralju, mir i jedinstvo,
podaj Crkvi svojoj kršćanskoj.

Ti, Kriste, Kralj si vjekova,
Ti vladar sviju naroda,
Ti sudac si jedincati
Svih umova i srdaca.

Kriste, Kralju, mir i jedinstvo,
podaj Crkvi svojoj kršćanskoj.

Glavari svih te naroda
Pred svijetom javno častili,
A mi Ti evo kličemo:
Ti višnji kralj si sviju nas!

Kriste, Kralju...

O Kriste, mira vladaru,
Pokori srca buntovna,
U jedno stado skupi sve
Od tebe što odlutaše.

Kriste, Kralju...

Sva slava tebi, Isuse,
Što vlašću svijetom upravljaš,
I Ocu s Duhom preblagim
U vječne vijeke vjekova.

Kriste, kralju....

Pozdrav

Gong odjekne tri puta, da bi naznačio početak molitvenog slavlja.

P: Milost Gospodina našega Isusa Krista,
ljubav Boga Oca
i zajedništvo Duha Svetoga sa svima vama.

S: I s duhom tvojim.

P: Ovogodišnje molitveno slavlje počiva na prijedlozima kršćana u Koreji, naroda čija je zemlja podijeljena u dvije države. Čuti ćemo od proroka Ezekielia, da je imao viđenje o dva drveta, koja Bog sjedinjuje u jedno. Ponizno upravimo svoje misli i srca Bogu, pomoći našoj.

Psalam: Ps 146

Č: Hvali, dušo moja, Gospoda! *(recitira ili pjeva!)*

S: Hvali, dušo moja, Gospoda! *(recitiraju ili pjevaju!)*

Č: Hvali, dušo moja, Gospodina!
Hvalit ću Gospodina sveg života svojeg.
Dok me bude, Bogu svom ću pjevati.

S: Hvali, dušo moja, Gospoda!

Č: Ne uzdajte se u knezove,
u čovjeka od kog nema spasenja!
Iziđe li duh iz njega,
u zemlju svoju on se vraća
i propadaju sve misli njegove.

S: Hvali, dušo moja, Gospoda!

Č: Blago onom kome je pomoćnik Bog Jakovljević,
kome je ufanje u Gospodinu, Bogu njegovu,
koji stvori nebo i zemlju,
more i sve što je u njima;
koji ostaje vjeran do vijeka,
potlačenima vraća pravicu,
a gladnima kruh daje.

S: Hvali, dušo moja, Gospoda!

Č: Gospodin oslobađa sužnje,
Gospodin slijepcima oči otvara.
Gospodin uspravlja prignute,
Gospodin ljubi pravedne.
Gospodin štiti tuđince,
sirote i udovice podupire,
a grešnicima mrsi putove.

S: Hvali, dušo moja, Gospoda!

Č: Gospodin će kraljevati dovijeka,
tvoj Bog, Sione, od koljena do koljena.

S: Hvali, dušo moja, Gospoda!

Slavlje pokore

P: Približite se Bogu.
Dođimo bliže k Bogu,
koji nam je milostiv
i koji je izvor naše nade i naše čežnje.

(Ovaj poziv može biti izgovoren i na korejskom jeziku, da dođe do izražaja da su kršćani te zemlje pripravili ovogodišnje molitvene materijale za Osminu za jedinstvo kršćana:

Katscha, huiman-e tschunim ke).

P: Dolazimo kao kršćanke i kršćani iz razdvojenih zajednica. Znamo za nejedinstvo i za svoju nesposobnost da budemo vjerodostojni glasnici pomirenja u svijetu. Koje korake osobnog i crkvenog obraćenja moramo učiniti, da bismo došli do punog zajedništva u Kristu? U velikom pouzdanju da Bog može sastaviti što su ljudi rastavili i rastavljaju, molimo Boga za njegovo milosrđe i oprost.

P: Približimo se Bogu!

(Katscha, huiman-e tschunim ke!)

S: Približimo se Bogu!

(Katscha, huiman-e tschunim ke!)

Gong odjekne jedanput.

Pjesma *Gospodine smiluj se.*

Za vrijeme pjevanja dva nositelja komada drva (letvica ili štapova) dolaze u oltarni prostor i stanu na različitim stranama jedan nasuprot drugome kao znak razdvojenosti i grijeha protiv jedinstva u Kristu.

Č: Iz dubine, Gospodine, vapijem tebi:

Gospodine čuj glas moj!

S: Gospodine, zazivamo te, ali često suprotnim glasovima.

Č: Neka pazi uho tvoje
na glas moga moga vapaja!

S: Gospodine, mi vapijemo za jedinstvom,
ali nismo spremni platiti cijenu pomirenja.

Č: Ako se Gospodine, grijeha budeš spominjao,
Gospodine tko će opstati?

S: Tko će opstati? Pred tebe dolazimo nemoćni da
na patnju i zavade odgovorimo na Isusov način.

Gong odjekne jedanput

Č: Čekam Gospodina svom dušom svojom,
za njegovom čeznem riječju.

S: Duša moja čeka Gospodina
Više no zoru straža noćna.

Č: Ezekiel izgovara riječ Gospodnju:
Izbavit ću ih od svih grijeha njihovih i očistit ću
ih, i oni će biti moj narod, a ja njihov Bog. Bit će
jedno u mojoj ruci. Bože, ti si nam jedina nada.

S: Bože ti si nam nada, pomози nam da postanemo
oruđe tvoga pomirenja.

Gong odjekne jedanput.

*Nositelji dvaju komada drva i gonga sjedaju na
svoja mjesta.*

Navještaj riječi Božje

Prvo čitanje (Ezekiel 37, 15-19.22-23.24b)

Č: Čitanje knjige proroka Ezekielia

I dođe mi riječ Jahvina: "Sine čovječji, uzmi drvo i napiši na njemu: 'Juda i sinovi Izraelovi, njegovi saveznici!' Onda uzmi drugo drvo i napiši na njemu: 'Josip - drvo Efrajimovo - i sav dom Izraelov, njegov saveznik.' I sastavi ih u jedno drvo da budu kao jedno u tvojoj ruci! A kad te sinovi tvojega naroda zapitaju: 'Hoćeš li nam objasniti što to znači?' - reci im: 'Ovako govori Jahve Gospod: Evo, uzet ću drvo Josipovo, što je u ruci Efrajimovoj, drvo Josipovo i Izraelovih plemena, njegovih saveznika, i sastavit ću ga s drvetom Judinim te ću od njih načiniti jedno; oba će biti jedno u mojoj ruci.' I načinit ću od njih jedan narod u zemlji, u gorama Izraelovim, i bit će im svima jedan kralj, i oni više neće biti dva naroda i neće više biti razdijeljeni na dva kraljevstva. I neće se više kaljati svojim kumirima, ni svojim grozotama, ni opačinama. Izbavit ću ih od svih njihovih nevjera kojima zgriješiše i očistit ću ih, i oni će biti moj narod, a ja njihov Bog. Živjet će po mo-

jim zakonima, čuvajući i vršeći moje naredbe.
Riječ Gospodnja.

S: Bogu hvala!

Pjesma (*Zahvalnica*)

Drugo čitanje (Rim 8,18-21)

Č: Čitanje poslanice svetoga Pavla apostola Rimljanima

Braćo! Smatram, uistinu: sve patnje sadašnjega vremena nisu ništa prema budućoj slavi koja se ima očitovati u nama. Doista, stvorenje sa svom žudnjom iščekuje ovo objavljenje sinova Božjih: stvorenje je uistinu podvrgnuto ispraznosti - ne po svojoj volji, nego zbog onoga koji ga podvrgnu - ali u nadi. Jer i stvorenje će se osloboditi robovanja pokvarljivosti da sudjeluje u slobodi i slavi djece Božje. Riječ Gospodnja.

S: Bogu hvala!

Aleluja (*usp. Mt 23, 11*)

Č: Aleluja! Najveći među vama neka vam bude poslužitelj.

S: Aleluja!

Evandjelje (Iv 17, 1a.8-11)

P: Gospodin s vama.

S: I s duhom tvojim.

P: Navještaj sv. evandjelja po Ivanu

S: Slava tebi, Gospodine.

P: (...) Isus (...) podiže oči k nebu i progovori: Oče (...) riječi koje si mi dao njima predadoh i oni ih primiše i uistinu spoznaše da sam od tebe izišao te povjerovaše da si me ti poslao. Ja za njih molim; ne molim za svijet, nego za one koje si mi dao jer su tvoji. I sve moje tvoje je, i tvoje moje, i ja se proslavih u njima. Ja više nisam u svijetu, no oni su u svijetu, a ja idem k tebi. Oče sveti, sačuvaj ih u svom imenu koje si mi dao: da budu jedno kao i mi. Riječ Gospodnja.

S: Slava tebi, Kriste.

Propovijed (na temu Ezekiel 37, 15-19.22-24a)

(Šutnja)

Pjesma

Vjerovanje

P: Sestre i braćo, sada ćemo zajedno izgovoriti
nnicejsko-carigradsko vjerovanje

Svi ustanu.

P i S:

Vjerujem u jednoga Boga,
Oca svemogućega,
Stvoritelja neba i zemlje,
svega vidljivoga i nevidljivoga.
I u jednoga Gospodina Isusa Krista,
jedinorođenoga Sina Božjega.
Rođenog od Oca prije svih vjekova.
Boga od Boga, Svjetlo od Svjetla,
Pravoga Boga od pravoga Boga.
Rođena, ne stvorena,
istobitna s Ocem,
po kojemu je sve stvoreno.
Koji je radi nas ljudi
i radi našega spasenja
sišao s nebesa.

I utjelovio se po Duhu Svetomu
od Marije Djevice:
i postao čovjekom.
Raspet također za nas:
pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.
I uskrsnuo treći dan po Svetom pismu.
I uzašao na nebo:
sjedi s desna Ocu.
I opet će doći u slavi suditi žive i mrtve,
i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.
I u Duha Svetoga, Gospodina i Životvorca
koji izlazi od Oca (*i Sina*),
koji se s Ocem i Sinom
skupa časti i zajedno slavi;
koji je govorio po prorocima.
I u jednu svetu
katoličku i apostolsku Crkvu.
Ispovijedam jedno krštenje
za oprostjenje grijeha.
I iščekujem uskrsnuće mrtvih.
I život budućega vijeka.

P i S: Amen.

Svi sjednu.

Zagovorne molitve

P: U vjeri molimo Bogu - Ocu, Sinu i Duhu Svetomu:

Č1: Pomolimo se za naše Crkve, lokalne zajednice i ekumenske skupine, za sve ovdje prisutne i za sve koji ne mogu biti prisutni na našem današnjem molitvenom skupu: Gospodine, oprosti nam kada se uzajamno ne poštujemo i izliječi rane i podjele koje nas drže daleko jedne od drugih, molimo te.

S: Gospodine, usliši nas.

Č2: Molimo za veće uvažavanje zajedničkog nam krštenja u Tijelo Kristovo.

S: Gospodine, usliši nas.

Č3: Molimo za naše crkveno i duhovno vodstvo, da se daje voditi Duhom Kristovim.

S: Gospodine, usliši nas.

Č4: Za nositelje političke odgovornosti, da vlast obnašaju u pravednosti i miru zauzimajući se osobito za slabe, molimo te.

S: Gospodine, usliši nas.

Č5: Molimo za sve nacije i zajednice, koje žive u dubokom razdoru i unutarnjim konfliktima. Gospodine, na poseban se način sjećamo korejskog naroda na sjeveru i jugu, da njegova potraga za jedinstvom, mogne donijeti plod unatoč svim političkim podjelama i da postane znakom nade za sve koji traže pomirenje usred razdora, molimo te.

S: Gospodine, usliši nas.

Č6: Molimo i za našu Domovinu i naš Kontinent, koji je desetljećima bio podijeljen na Istok i Zapad, da se uklone i zidovi koji su ostali u našim glavama i mentalitetima, molimo te.

S: Gospodine, usliši nas.

Č7: Sa zahvalnošću molimo za sve one koji su po tvome Duhu u našem životu i vjeri zauzeli važno mjesto i u kojima se odražavaju tvoje oprostjenje, tvoje suosjećanje i tvoja ljubav prema bližnjemu. Razbudi njihovim sebedarjem i njihovom velikodušnošću i u nama želju da svojim životima služimo bližnjima i tebi, molimo te.

S: Gospodine, usliši nas.

P: Pomolimo se. Gospodine, molimo tvoju pomoć, da jednoga dana budemo svi sabrani oko tvoga stola, dijeleći zajedno, kao braća i sestre, tvoju svetu gozbu. Po Kristu Gospodinu našem.

S: Amen.

Očenaš

P: Pomolimo se, svaki i svaka, na svome materinskom jeziku, onim riječima koje nam je povjerio Isus:

Svi ustanu. Ako je prikladno prisutni se mogu tijekom molitve Očenaša držati za ruke.

P i S:

Oče naš, koji jesi na nebesima,
sveti se ime Tvoje,
dođi kraljevstvo Tvoje.
budi volja Tvoja,
kako na nebu tako i na zemlji.
Kruh naš svagdanji daj nam danas,
i otpusti nam duge naše,
kako i mi otpuštamo dužnicima našim.

I ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od zla.
Amen.

Svi sjednu.

Pozdrav mira i simbolični čin.

P: Kao znak prihvaćanja svoje obvezatnosti da tražimo mir i pomirenje, izmijenimo sada pozdrav mira.

Nositelji drveta prilaze u sredinu i vezuju svoje razdvojene drvene štapove (letve ili daske) zajedno, kao znak pomirenja po inicijativi i djelovanju Božjem, koji nas sjedinjene drži u svojoj ruci. Za vrijeme izmjenjivanja pozdrava mira pristupaju predstavnici svih prisutni Crkava pred oltar i primaju po dva u jedno svezana drveta. Jedno drvo smo "mi", a jedno drvo su "oni" s kojima želimo biti u jedinstvu. Oni ostaju u oltarnom prostoru sa povezanim drvetima i nakon pjesme zajedno sa svima prisutnima mole molitvu za jedinstvo.

Pjesma

Ubi caritas et amor. Gdje je ljubav i prijateljstvo.

UBI CARITAS ET AMOR, DEUS IBI EST

Ubi caritas et amor, Deus ibi est.
Congregavit nos in unum Christi amor.
Exultemus, et in ipso iucundemur.
Temeamus, et amemus Deum vivum.
Et ex corde diligamus nos sincero.

Ubi caritas et amor, Deus ibi est.
Simul ergo cum in unum congregamur:
Ne nos mente dividamur caveamus.
Cessent iurgia maligna, cessent lites.
Et in medio nostri sit Christus Deus.

Ubi caritas et amor, Deus ibi est.
Simul quoque cum beatis videamus,
Glorianter vultum tuum, Christe Deus.
Gaudium quod est immensum, atque probum:
Saecula per infinita saeculorum.
Amen.

Molitva za jedinstvo (*izgovorena na "Katholikentag"-u 2008. u njemačkom Osnabrück-u*):

P i S: Molimo za jedno kršćanstvo.
Da svoje srce otvorimo sestrama i braći
u kršćanskim zajednicama koje su uz nas,
da svi zajedno tražimo Krista
i ispovijedamo da smo jedno
u molitvi, svjedočanstvu i služenju.
Amen.

Završna molitva i otpust

P: Napustiti ćemo sada ovo mjesto molitve, da bismo se vratili na mjesto gdje svakodnevno živimo i s kojega smo došli ovamo. Osnaženi smo Božjom riječju i vjerom naše braće i sestara. Nastavljamo svoj put ispunjeniji nadom. Bog nas šalje kao svjedoke svoje ljubavi i kao dionike svoga novog stvorenja.

S: Ostani s nama, Gospodine.

Pjesma

Blagoslov

P: Neka te blagoslovi Gospodin i neka te čuva!
Neka te Gospodin licem svojim obasja,
milostiv neka ti bude!
Neka pogled svoj Gospodin svrne na te
i mir ti donese!

S: Amen.

MOLITVE ZA JEDINSTVO

"Oče sveti,
sačuvaj ih u svom imenu
koje si mi dao:
da budu jedno kao i mi. (...)
Ne molim samo za ove
nego i za one
koji će na njihovu riječ
vjerovati u mene:
da svi budu jedno
kao što ti, Oče, u meni i ja u tebi,
neka i oni u nama budu
da svijet uzvjeruje
da si me ti poslao.
I slavu koju si ti dao meni
ja dadoh njima:
da budu jedno
kao što smo mi jedno
- ja u njima i ti u meni,
da tako budu savršeno jedno
da svijet upozna da si me ti poslao
i ljubio njih kao što si mene ljubio."

Isus (Iv 17, 11b. 20-23)

"Jedno tijelo i jedan Duh
- kao što ste i pozvani
na jednu nadu svog poziva!
Jedan Gospodin!
Jedna vjera!
Jedan krst!
Jedan Bog i Otac sviju,
nad svima i po svima i u svima!"

Sv. Pavao (Ef 4, 4-6)

"Htjeli to ili ne, braća su nam.
Istom će tad prestati biti nam braćom
kad budu prestali govoriti: Oče naš!...
Pa da nam kažu: 'Što nas tražite?
Što vam je stalo do nas?'
– mi ćemo odgovoriti:
'Ipak ste nam braća!'
Kad bi nam rekli: 'Nosite se od nas!
Nemamo mi ništa s vama!'
– odvratit ćemo:
'Imamo vrlo mnogo:
ispovijedamo istoga Krista,
zato moramo biti u istom tijelu
i pod istom glavom!'"

Sv. Augustin

"Gospodine Isuse Kriste,
klanjamo ti se i zahvaljujemo ti
jer si svojom smrću na križu
svijet otkupio!

Tvoja krv milosno se izlijeva na nas
i na našu djecu,
na sve ljude, sva mjesta,
sve staleže, sa svim njihovim nakanama,
na tvoj izabrani narod i zemlju njegove baštine
i na svekoliko stvorenje što jeca za izbavljenjem.

Osobito, neka se Tvoja krv izlije, Gospodine,
u naš odnos prema Tebi i prema našim bližnjima.
Sjedini nas sve s Tobom i međusobno
u jednom sveobuhvatnom zajedništvu ljubavi i života
Tvoga svetoga Srca,
jedino na slavu Božju,
da dođe kraljevstvo nebesko
na radost sviju svetih i anđela
i za naše cjelovito spasenje
tijela, duše i duha,
našega imati i biti,
u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti,
da bude volja Oca
kako na nebu tako i na zemlji.
Amen."

Molitva jedinstva (Molitva 11. časa)

"Vječni, milosrdni Bože,

Ti si Bog mira,

ljubavi i jedinstva,

a ne podjele.

Mi siromašni grešnici molimo te:

Po Duhu Svetom

saberi u jedno sve što je raspršeno,

sjedini i zacijeli razdvojeno,

i daj i nama,

da tražimo tvoju jedinu, vječnu Istinu,

da se odvratimo od svakog razdora,

da budemo jednog srca i jedne misli,

upravljenih Isusu Kristu, našem Gospodinu,

da tebe, našega nebeskoga Oca,

jednim ustima hvalimo i slavimo

po Gospodinu našem Isusu Kristu

u Duhu Svetomu.

Amen."

Molitva Martina Luthera za jedinstvo Crkve

"Blagoslovi nas, Oče,

da budemo blagoslov

i da svakodnevno živimo u nadi.

Blagoslovi nas, Oče,

da budemo blagoslov

i da se jedni prema drugima

ophodimo velikodušno i miroljubivo.

Blagoslovi nas, Oče,
da budemo blagoslov
i da iskreno i skromno nastupamo u svijetu.

Blagoslovi nas, Oče,
da budemo blagoslov
i da hrabro prihvaćamo svoju odgovornost."

Claudia Auffenberg

Ti si Bože, savršena ljubav i jedinstvo.
Svijet u kome živimo
rascjepkan je na kontinente, narode, države...
Prožet je raznim kulturama,
govori različitim jezicima,
preplavljen je mnoštvom običaja i navika.
Daj da u obiteljima,
narodima
i cijelom svijetu
cvate sloga i jedinstvo:
da svi budemo jedno srce i jedna duša.
Amen.

Molitva za ljubav

**"JER GDJE SU DVOJICA ILI TROJICA SABRANA U
MOJE IME, TU SAM I JA MEĐU NJIMA" (Mt 18, 20)**

Nebeski naš Oče,
svevremeni Stvoritelju,
u Tebi je izvor našega postojanja,
Tvojoj se pomoći i svemoći utječemo,
mi, odmetnute kćeri i sinovi Tvoji.

Gospodine Isuse Kriste,
Emanuele, Bože s nama,
koji se nisi »kao plijena držao
svoje jednakosti s Bogom,
nego sam sebe 'oplijeni'
uzevši lik sluge« (Fil 2, 6-7),
kazao si da je dovoljno
da dvojica ili trojica budu sabrana u Tvoje ime
i da ćeš tada i Ti biti s njima (Mt 18, 20).
Gospodine, evo nas ovdje i više od dvojice i trojice.
I kažemo da smo se okupili u Tvoje ime,
kojim se kao kršćani
i inače neprestance nazivamo.
Pa ipak Gospodine,
jesmo li se mi doista sabrali u Tvoje ime
i jesi li Ti uistinu među nama?
Što u Tvome govoru uopće znači
sabrati se u Tvoje ime!?
Je li dovoljno samo izjaviti
da smo ja i još netko pored

mene tu u Tvoje ime,
pa da Ti budeš s nama?
Ne znam, Gospodine!
Teško mi je vjerovati da Tebe uprisutnjuje
samo puki matematički zbroj nominalnih kršćana.
Pomišljam da bi biti sabran u Tvoje ime moglo značiti:
biti okupljen i ujedinjen oko Tvojih ideala,
oko Tvoga načina življenja,
oko Tvoga stila rješavanja svakodnevnih situacija;
da bi moglo značiti biti okupljen i ujedinjen
oko Tvoga načina ophođenja s ljudima,
osobito s malenima, prezrenima, zakinutima;
da bi moglo značiti »oplijeniti«
i zakinuti radije sebe nego li bližnjega ...
Priznajem, Gospodine,
da Te teško prepoznajem u sebi i oko sebe.
U sebi, zbog vlastitog prevelikog sebeljublja
i premalog čovjekoljublja i bogoljublja,
što me i u vlastitim očima čini
toliko različitim od Tebe.
Priznajem Gospodine da Te teško prepoznajem
i u mnogim bližnjima oko sebe
unatoč tome što se nazivaju Tvojim imenom.
Teško Te prepoznajem u svima nama,
premda nosimo Tvoje ime,
jer nam način i djela odviše često nisu Tvoji.
Ipak, Gospodine, ne odbaci nas, smiluj nam se!
Smiluj nam se zbog poznatih i nepoznatih grijeha
i zala u koja smo upadali
i kao pojedinci i kao zajednice koje nose Tvoje ime.

Oprosti nam što i mi s Tvojim imenom i u Tvoje ime radije ispovijedamo i prozivamo tuđe grijeha nego li vlastite.

Što prst upiremo radije u propuste i slabosti bližnjega nego li u vlastite,

te tako i sami postajemo

sijači licemjerja, nejednakosti i nepravdi.

Gospodine Isuse,

molimo Te, obrati nas i preobrazi,

da Tvoja Radosna vijest i Tvoj način

budu prepoznatljivi po nama i među nama,

koji nosimo Tvoje sveto ime

i da na taj način budeš uistinu prisutan s nama.

Duše Sveti,

Duše Gospodina našega Isusa Krista,

prosvijetli nas, nadahni nas i osnaži nas,

da svi mi koji smo se kao kršćani

nazvali Kristovim imenom

napokon i zaživimo u skladu s tim imenom,

na način Isusa Krista,

koji je "prošao zemljom čineći dobro" (Dj 10, 38).

Trojedni i svemogući Bože,

to Te molimo po Kristu, Gospodinu našem.

Amen.

Jure Zečević

BIBLIJSKA RAZMIŠLJANJA I MOLITVE ZA SVAKI DAN MOLITVENE OSMINE

Prvi dan: **Kršćanske zajednice suočene sa starim i novim podjelama**

Ez 37, 15-19. 22-24a	Jedno u tvojoj ruci
Ps 103, 8-13 ili 18	Milosrdan i milostiv je Gospo din, ...vrlo dobrostiv
1 Kor 3, 3-7, 21-23	Među vama zavist i prepiranje ... vi Kristovi
Iv 17, 17-21	Da svi budu jedno... da svijet uzvjeruje

Komentar

Kršćani su pozvani biti oruđe vjerne i pomirujuće Božje ljubavi u svijetu obilježenom tolikim podjelama i otuđenjima. Kršteni u ime Oca, Sina i Duha Svetoga, i ispovijedajući vjeru u raspetog i uskrslog Krista, mi smo Kristov narod, narod poslan biti Kristovo tijelo *u svijetu i za svijet*. To je Krist molio za svoje učenike: da budu jedno, *da svijet uzvjeruje*.

Podjele između kršćana u temeljnim pitanjima vjere i kršćanske stege ozbiljno ranjavaju našu sposobnost svjedočenja pred svijetom. U Koreju, kao i u toliko drugih nacija, kršćansko Evandjelje donijeli su sukobljeni glasovi, naviještajući u neskladu Ra-

dosnu vijest. Katkad smo u napasti da trenutne podjele, i sve sukobe u njihovoj pozadini, vidimo kao prirodno naslijeđe naše kršćanske povijesti umjesto kao unutarnje proturječje navještaju da je Bog u Kristu izmirio svijet.

Ezekielovo viđenje dvaju drveta na kojima su napisana imena razdijeljenih kraljevstava starog Izraela, koja postaju jedno u Božjoj ruci, jaka je slika Božje moći da izvrši pomirenje, da ljudima ukopanima u razdore učini ono što sami ne mogu. To je izrazito znakovita metafora za razdijeljene kršćane, koja ujedno predoznava izvor pomirenja koje se nalazi u srcu kršćanskog navještaja. Na dva komada drveta koja tvore Kristov križ, Gospodin povijesti uzima na sebe rane i podjele čovječanstva. U Isusovom potpunom darivanju samog sebe na križu, on spaja ljudski grijeh i Božju postojanu otkupiteljsku ljubav. Biti kršćanin znači biti kršten u ovu smrt, po kojoj Gospodin u svom neizmjernom milosrđu urezuje imena ranjenog čovječanstva na drvo križa, ujedinjujući nas sa sobom i obnavljajući naše odnose s Bogom i bližnjima.

Kršćansko jedinstvo je zajedništvo utemeljeno u našoj pripadnosti Kristu i Bogu. Neprestance se obraćajući Kristu nalazimo da smo pomireni snagom Duha Svetoga. Molitva za jedinstvo kršćana priznanje je našeg povjerenja u Boga, potpunog otvaranja tom Duhu. Povezana s drugim nastojanjima oko

promicanja jedinstva kršćana – dijalogom, zajedničkim svjedočenjem i misijama – molitva za jedinstvo povlašteno je oruđe po kojem Duh Sveti čini vidljivim to pomirenje u Kristu, u svijetu kojeg je Krist došao spasiti.

Molitva

Milostivi Bože, ti si nas ljubio i oprostio nam u Kristu. Ti si tražio izmiriti čitavo čovječanstvo u toj otkupljujućoj ljubavi. Pogledaj milostivo na nas, koji radimo i molimo za jedinstvo razdijeljenih kršćanskih zajednica. Daj da iskusimo biti braća i sestre u tvojoj ljubavi. Da budemo jedno, u tvojoj ruci.

Drugi dan: Kršćani suočeni s ratom i nasiljem

Iz 2, 1-4	Neće se više učiti ratovanju
Ps 74, 18-23	Život svojih siromaha ne zaboravi zauvijek
1 Pt 2, 21-25	On, čijom se modricom izliječiste
Mt 5, 38-48	Molite za one koji vas progone

Komentar

Rat i nasilje još su uvijek glavne prepreke jedinstvu kojeg Bog želi za čovječanstvo. U konačnici, rat i nasilje su rezultat nezaliječene podjele koja postoji u nama, i ljudske arogancije koja priječi da obnovimo pravi temelj našeg postojanja.

Korejski kršćani čeznu za tim da se okonča više od 50 godina razdijeljenosti Južne i Sjeverne Koreje i da vide mir ustanovljen svugdje u svijetu. Nestabilnost koja prevladava na korejskom poluotoku predstavlja ne samo bol jedine još uvijek podijeljene nacije u svijetu, već također simbolizira mehanizme podjele, neprijateljstva i osvete koje muče čovječanstvo.

Što može prekinuti taj krug rata i nasilja? Isus nam pokazuje snagu koja može zaustaviti zlokoban krug nasilja i nepravde čak i u najbrutalnijim situacijama. Svoje učenike, koji na nasilje i bijes reagiraju

jednako kao i svijet, on paradoksalno uči da se odreknju svakog nasilja (Mt 26, 51-52).

Isus razotkriva istinu o ljudskom nasilju. Vjieran Ocu, on umire na križu kako bi nas spasio od grijeha i smrti. Križ razotkriva paradoks i sukob svojstven ljudskoj naravi. Isusova nasilna smrt označava početak novog stvaranja, koje razapinje ljudski grijeh, nasilje i rat na sam taj križ.

Isus uči nenasilju utemeljenom na nečem višem negoli je humanizam. On uči obnovi Božjeg stvaranja, i nadi i vjeri u dolazak novog neba i nove zemlje na kraju vremena. Ova nada, utemeljena na Isusovoj konačnoj pobjedi nad smrću na križu, ohrabruje nas da nastavimo potragu za jedinstvom kršćana i borbu protiv svih oblika rata i nasilja.

Molitva

Gospodine, koji si se predao na križu za jedinstvo čitavog ljudskog roda, prinosimo ti našu ljudsku narav ranjenu egoizmom, arogancijom, taštinom i bijesom.

Gospodine, ne napusti potlačene koji trpe svakovrsno nasilje, bijes i mržnju, žrtve pogrešnih uvjerenja i sukobljenih ideologija.

Gospodine, pruži prema nama svoje milosrdne ruke i pobrini se za svoj narod, da bismo mogli uživati mir i radost koji su dio tvog stvaranja.

Gospodine, učini da mi, kršćani radimo da u svijetu zaživi *tvoja* pravednost, a ne naša.

Daj nam hrabrosti da pomognemo drugima nositi njihov križ, a ne stavljati svoj na njihova ramena.

Gospodine, pouči nas svojoj mudrosti da bismo ljubili, a ne mrzili naše neprijatelje. Amen.

Treći dan: **Kršćani suočeni s ekonomskom
nepravdom i siromaštvom**

Lev 25, 8-14	Jubilej kao oslobođenje
Ps 146	Gospodin potlačenima vraća pravicu
1 Tim 6, 9-10	Korijen svih zala jest srebroljublje
Lk 4, 16-21	Isus i jubilej kao oslobođenje

Komentar

Mi molimo da dođe kraljevstvo Božje. Čeznemo za svijetom u kojem ljudi, posebice najsiromašniji, ne umiru prije vremena. Ipak, današnji svjetski ekonomski sustav pogoršava situaciju siromašnih i pojačava društvenu nejednakost.

Današnje svjetsko društvo suočeno je s rastućom neizvjesnošću rada i njezinim posljedicama. Idolatrija tržišta (profit) ili srebroljublje, prema autoru poslanice Timoteju, pojavljuje se stoga kao "izvor svih zala". Što mogu i moraju činiti Crkve u tom kontekstu? Pogledajmo biblijsku temu jubileja koju Isus priziva u sjećanje kako bi opisao svoje služenje.

Prema tekstu Levitskog zakona tijekom jubileja trebalo je proglasiti oslobođenje, ekonomski imigranti mogli su se vratiti svom domu i obitelji; ako je tko god izgubio sva svoja dobra i on je mogao živjeti s narodom kao stranac. Novac se nije smjelo posuđivati uz kamatu niti hrana prodavati za profit.

Jubilej je uključivao i etiku zajednice, oslobađanje robova i njihov povratak kući, obnovu financijskih prava i otpis dugova. Za žrtve nepravednih društvenih struktura to je značilo ponovnu uspostavu zakona i njihovih sredstava uzdržavanja.

Prioriteti današnjeg svijeta, u kojem se „više novca“ gleda kao najvišu vrijednost i cilj života, jedino mogu voditi u smrt. Kao udovi Crkve, mi smo pozvane raditi protiv toga na način da zajedno živimo u duhu jubileja i slijedimo Krista, šireći dobru vijest. Kušajući izlječenje vlastitih podjela kršćani postaju sve osjetljiviji na druge podjele koje ranjavaju čovječanstvo i stvorenje.

Molitva

Bože pravednosti,
na svijetu ima mjesta koja obiluju hranom
ali i onih koja oskudijevaju i gdje je mnogo gladnih i bolesnih.

Bože mira,
na svijetu ima onih koji zarađuju od nasilja i rata
kao i onih koji su zbog rata i nasilja napustili
svoje domove i postali izbjeglice.

Bože milosti,
pomogni nam shvatiti da ne možemo živjeti samo o novcu, već da možemo živjeti po riječi Božjoj.

Pomozi nam shvatiti da ne možemo zadobiti život i pravi napredak osim ljubeći Boga i vršeći njegovu volju i nauk.

Molimo u ime Isusa Krista našeg Gospodina, Amen.

Četvrti dan: **Kršćani suočeni s ekološkom krizom**

Post 1, 31-2, 3	I vidje Bog sve što je učinio, i bijaše veoma dobro
Ps 148, 1-5	On zapovjedi i postadoše
Rim 8, 18-23	Uništenje stvorenja
Mt 13, 31-32	Najmanje od svega sjemenja

Komentar

Bog je stvorio naš svijet s mudročću i ljubavlju i kad je završio svoje veliko djelo stvaranja vidje da je sve dobro.

Međutim, danas se svijet suočava s ozbiljnom ekološkom krizom. Zemlja pati od globalnog zatopljenja koje je rezultat naše pretjerane potrošnje energije. Opseg pošumljenih područja smanjio se za 50% u zadnjih 40 godina dok se pustinje sve brže šire. Tri četvrtine života u oceanu već je nestalo. Svakog dana više od 100 živućih vrsta izumre i taj gubitak bio raznolikosti je ozbiljna prijetnja samom čovječanstvu. S apostolom Pavlom možemo tvrditi: stvorenje je uistinu podvrgnuto ispraznosti, uzdiše i muči se u porođajnim bolima.

Ne možemo nijekati da ljudska bića snose veliku odgovornost za razaranje okoliša. Njihova neobuzdana pohlepa baca sjenu smrti na čitavo stvorenje.

Kršćani moraju zajedno učiniti što je moguće više za spasenje stvorenja. Pred neizmjenošću tog zadatka, moraju ujediniti svoje napore. Samo *zajedno* mogu zaštititi djelo Stvoritelja. Nemoguće je ne primijetiti središnje mjesto koje prirodni elementi zauzimaju u Isusovim prispodobama i nauku. Čak i za najmanje među sjemenjem, Krist pokazuje veliko poštovanje. S biblijskim viđenjem stvaranja kršćani mogu jednoglasno doprinijeti sadašnjim promišljanjima budućnosti našeg planeta.

Molitva

Bože Stvoritelju, stvorio si svijet svojom Riječju i vidio da je bilo dobro.

No mi danas širimo smrt i uništavamo naš okoliš.

Podaj nam da se pokajemo za našu pohlepu, pomози nam da skrbimo za sve što si stvorio.

Zajedno, želimo zaštititi tvoje stvorenje. Amen.

Peti dan: **Kršćani suočeni s diskriminacijom
i društvenim predrasudama**

Iz 58, 6-12	Ne krij se od onog tko je tvoje krvi
Ps 133	Kako je dobro i kako je milo kao braća zajedno živjeti
Gal 3, 26-29	Svi ste vi Jedan u Kristu Isusu
Lk 18, 9-14	Nekima pak koji se pouzdavahu u sebe da su pravednici

Komentar

U početku, ljudi stvoreni na sliku Božju bijahu jedno u njegovoj ruci. Grijeah je, međutim, ušao u srca muškaraca i žena i odonda smo nagomilali brojne predrasude. Negdje je to zbog rase ili etničkog identiteta, drugdje je seksualni identitet ili jednostavna činjenica da je tko muškarac ili žena razlog diskriminacije. Na nekim pak mjestima su posebne potrebe osobe ili pripadnost određenoj religiji razlozi odbacivanja. Svi ti diskriminacijski čimbenici raščovječuju osobu i izvor su sukoba i velikih patnji.

U svojem zemaljskom služanju, Isus je pokazao da je naročito osjetljiv na čovječnost svih muškaraca i žena. Neprestano je prokazivao svaku diskriminaciju kao i oholost svojih suvremenika, koja je znala proizlaziti iz nje. Pravednici nisu uvijek samo oni za

koje mislimo da jesu. Nema mjesta za prijezir u srcima vjernika.

Psalam 133. uspoređuje radost zajedničkog života braće i sestara s nasladom dragocjenog ulja ili rose s Hermona. Ovu nasladu kušamo svaki put kad s braćom i sestrama na našim ekumenskim okupljanjima odbacujemo svaku predrasudu zbog vjeroispovijesti.

Obnova jedinstva čitavog čovječanstva je opće poslanje svih kršćana. Zajedno se moraju boriti protiv svih diskriminacija. To je također njihova zajednička nada jer svi su jedno u Kristu i nema više: Židov - Grk, rob - slobodnjak, muško - žensko.

Molitva

Gospodine, pomози nam prepoznati diskriminaciju i isključivost koja nagriza društvo.

Usmjeri naš pogled i pomози nam prepoznati vlastite predrasude.

Nauči nas ukloniti svaki prijezir i kušati radost zajedničkog života u jedinstvu. Amen.

Šesti dan: Kršćani suočeni s bolešću i patnjom

2 Kr 20, 1-6	Ah, Gospodine! Sjeti se mene
Ps 22, 1-11	Zašto si me ostavio?
Jak 5, 13-15	Molitva vjere će spasiti nemoćnika
Mk 10, 46-52	Isus upita: Što hoćeš da ti učinim?

Komentar

Kako Isus često sreće bolesne i želi ih izliječiti!

Svijest o Gospodnjoj sućuti prema bolesnima zajednička je našim, još uvijek odijeljenim, Crkvama. Kršćani su uvijek slijedili njegov primjer liječeći bolesne, gradeći bolnice i ljekarne, organizirajući medicinske misije i brinući ne samo o duši nego i o tijelu sve Božje djece.

No, to i nije tako očito - zdravi su skloni uzimati zdravlje za gotovo i zaboraviti one kojima je zbog bolesti ili posebnih potreba nemoguće sudjelovati u redovnom životu zajednice. A bolesni? Oni se mogu osjećati odbačeni od Boga, njegove prisutnosti, blagoslova i ozdraviteljske snage.

Duboko ukorijenjena vjera nosi Ezekiju kroz njegovu bolest. U vrijeme tuge, on pronalazi riječi kojima podsjeća Boga na njegovo milosrđe. Da, oni koji trpe katkad uzimaju riječi iz Biblije kako bi se isplakali ili borili s Bogom: Zašto si me zaboravio? Kad se s Bogom uspostavi iskren odnos, utemeljen

na govoru vjernosti i zahvalnosti u dobrim vremenima, on otvara prostor govoru kojim se u molitvi, ako je potrebno, izražava tuga, bol ili bijes.

Bolesni nisu objekti niti su samo primatelji skrbi. Oni su, zapravo, subjekti vjere, kao što to učenici moraju naučiti iz događaja u evanđelju po Marku. Hodajući s Isusom, učenici samo žele nastaviti dalje i stoga ignoriraju bolesnika kraj puta. Njegovi glasni povici njih ometaju na putu. Mi smo se, možda, naviknuli brinuti za bolesne, ali nismo se navikli na njihov glasan plač i zahtjeve, koji nas ometaju. Danas plaču za pristupačnom medicinom u siromašnim zemljama, čime se dotiče pitanje povlaštenosti i profita. Učenici koji su htjeli spriječiti slijepca da se približi Isus postaju glasnici Gospodinovog posve drukčijeg, brižnog odgovora: Dođi, zove te.

Tek kad ga dovedu Isusu, učenici postaju svjesni što je Isus htio: da nađu vrijeme kako bi se susreli i porazgovarali s bolesnikom, pitajući ga što želi i treba. Ljekovito zajedništvo može rasti samo ondje gdje bolesnik kuša prisutnost Božju po uzajamnom odnosu s braćom i sestrama u Kristu.

Molitva

Bože, poslušaj svoj narod
kad ti više u bolesti i patnji.

Daj da ti zdravi zahvaljuju za svoje zdravlje,
služeći bolesne brižnim srcem

i otvorenom rukom.

Bože, daj da živimo

u tvojoj milosti i providnosti,

postajući uistinu zajednica

koja liječi i hvali te zajedno. Amen.

Sedmi dan: Kršćani suočeni s pluralnošću religija

Iz 25, 6-9	Ovo je Gospodin u koga se uzdasmo!
Ps 117, 1-2	Hvalite Gospodina, svi puci.
Rim 2, 12-16	Izvršitelji će Zakona biti opravdani
Mk 7, 24-30	"Velika je vjera tvoja!" I ozdravi joj kćer toga časa.

Komentar

Gotovo svakog dana slušamo o nasilju, u raznim dijelovima svijeta, između pripadnika različitih vjera. Čuli smo da je Koreja mjesto u kojem različite vjere – budizam, kršćanstvo, konfucijanizam – uglavnom supostojе u miru.

U svom velikom hvalospjevu, prorok Izaija pjeva o suzama koje će biti otrte s lica i o bogatoj gozbi za sve puke i narode! Jednog dana, izjavljuje prorok, svi će narodi zemlje slaviti Boga i klicati u spasenju koje on daje. *Gospodin u koga se uzdasmo* je domaćin na vječnoj gozbi u Izaijinom hvalospjevu.

Susrevši se s ne-Židovkom koja ga preklinje da joj iscijeli kćer, Isus joj isprva odbija pomoći, iznenađujućim riječima. No žena ustraje, rabeći slične izričaje: "Ali psići jedu od mrvica što padaju sa stola njihovih gospodara." Isus potvrđuje njen uvid u njegovo poslanje, kako Židovima tako i ne-Židovima, i otpušta ju s obećanjem ozdravljenja njene kćeri.

Crkve su predane dijalogu o promicanju jedinstva kršćana. Posljednjih godina razvio se i dijalog s pripad-

nicima drugih vjera, posebice s pripadnicima "religija Knjige" (judaizam, islam). Ti susreti ne samo da obogaćuju nego također promiču poštivanje i dobre uzajamne odnose te grade mir ondje gdje je sukob. Ako se naše kršćansko svjedočanstvo *ujedini* na temelju vjere u Krista, naš otpor predrasudama i sukobu bit će još djelotvorniji. A ako pažljivo poslušamo naše bližnje drugih vjera, možemo li naučiti još više o uključenosti Božje ljubavi *za sve ljude* i o njegovom kraljevstvu?

Dijalog s drugim kršćanima ne bi smio voditi gubitku vlastitog kršćanskog identiteta, nego radosti. Radosti zbog poslušnosti Isusovoj molitvi da svi budu jedno kao što je On s Ocem jedno. Jedinstvo se ne ostvaruje s danas na sutra. Ono se sastoji u zajedničkom hodu, s drugim vjernicima, prema zajedničkom cilju ljubavi i spasenja.

Molitva

Gospodine Bože, zahvaljujemo ti na mudrosti koju nam daju Pisma.

Daj nam hrabrosti da otvorimo srca i razum bližnjima drugih kršćanskih vjeroispovijesti i drugih vjera. Podaj nam milost da prevladamo prepreke ravnodušnosti, predrasuda i mržnje. Ojačaj nam viđenje posljednjih dana kada će kršćani zajedno koračati prema vječnoj gozbi, kada će ljubav nadvladati suze i neslogu. Amen.

Osmi dan: Kršćani naviještaju nadu u svijetu podjela

Ez 37, 1-14	Ja ću otvoriti vaše grobove
Ps 104, 24-34	Obnavljaš lice zemlje
Otk 21, 1-5a	Evo, sve činim novo!
Mt 5, 1-12	Blago vama...

Komentar

Duh ću svoj udahnuti u vas i oživjet ćete. Biblijska je vjera natopljena korjenitom nadom da posljednja riječ u povijesti pripada Bogu, i da Božje posljednje riječi nisu riječi osude, već novog stvaranja. Kao što smo vidjeli u meditacijama prethodnih dana, kršćani žive usred svijeta koji je obilježen raznim podjelama i otuđenjima. Ipak, Crkva zadržava stav nade, usidren ne na onom što mogu učiniti ljudska bića, nego na snazi i ustrajnoj želji Božjoj da odlomke i krhotine preobrazi u jedinstvo i cjelinu, smrtonosnu mržnju u životvornu ljubav. Korejski narod i dalje trpi posljedice nacionalne podjele, ipak i tamo kršćanska nada obiluje.

Kršćanska nada živi i usred najdublje patnje jer rođena je iz postojane ljubavi Božje otkrivene na Kristovu križu. Nada uskrsava s Isusom iz groba, kada su smrt i sile smrti bile uništene, ona se širi o Pedesetnici slanjem Duha Svetoga, koji obnavlja lice zemlje.

Uskrsli Krist je početak novog i pravog života. Njegovo uskrsnuće objavljuje kraj starog poretka i sije sjeme novog, vječnog stvaranja, gdje će sve biti izmireno u Bogu i Bog će biti sve u svima.

Evo, sve činim novo! Kršćanska nada započinje s obnovom stvaranja, na način da ispunjava Božju izvornu zamisao u činu stvaranja. U Otkrivenju 21, Bog ne kaže "*Činim novo*", nego "*Sve činim novo*". Kršćanska nada ne uključuje dugo, pasivno čekanje na kraj svijeta, već čežnju za ovom obnovom koja je započela već u uskrsnuću i o Pedesetnici. Ne radi se o nadi u apokaliptičnu kulminaciju povijesti uništenjem našeg svijeta, nego o nadi u temeljnu i radikalnu promjenu svijeta kakvog poznajemo. Božji novi početak označava kraj grijeha, podjela i ograničenosti svijeta, preobražavajući stvorenje da sudjeluje u vječnoj slavi Boga.

Kad se kršćani okupljaju da bi molili za jedinstvo, njih pokreće i podržava upravo ta nada. Snaga molitve za jedinstvo je snaga koja dolazi od Božje obnove stvorenog svijeta. Mudrost molitve je mudrost Duha Svetoga koji udahnuje nov život u suhe kosti i daje im život. Njena cjelovitost dolazi od našeg potpunog otvaranja Božjoj volji kako bismo bili preobraženi u oruđe jedinstva koje Krist želi za svoje učenike.

Molitva

Milosrdni Bože, ti si uvijek s nama, i usred patnje i nemira, i bit ćeš do kraja vremena. Pomogni nam da budemo narod prožet nadom, da živimo blaženstva i služimo jedinstvu kojeg ti želiš. Amen.

DODATAK

EKUMENSKO STANJE U KOREJI¹

1. Korejski narod: 5000 godina zajedničke povijesti

Da bi se shvatila ekumenska situacija u Koreji neophodno je upoznati sasvim posebnu povijest korejske nacije i naroda.

Koreja, koju je prema legendi utemeljio Dankun 2333. g. prije Krista, je opstala kao etnički cjelovita nacija punih 5000 godina. Iako suočavana s ozbiljnim prijetnjama iz Kine tijekom prvih 2000 godina, Koreja je zadržala svoje dostojanstvo i ostala je slobodna nacija (*Period Chosŏn*). U razdoblju od 1. st. pr. Kr. do 7. st. po. Kr., Koreja je bila pod više dinastija. Od 57. g. pr. Kr. do 935. g. po. Kr. dinastije *Kokuryeo* (37. pr. Kr.–668. po. Kr.), *Paikje* (18. g. pr. Kr.–660. po. Kr.) i *Shilla* (57. pr. Kr.–935. po. Kr.) kraljevale su u periodu kojeg danas nazivamo *Tri korejska kraljevstva* (*Samkuk*). Na sjeveru je dinastiju *Balhae* (698–926) u 10. stoljeću naslijedila dinastija

¹ Ovaj tekst je napisan pod potpunom odgovornošću ekumenske skupine u Koreji, okupljene u svrhu pisanja teksta svjetske Molitvene osmine 2009. godine

Koryo (918.–1392.), a nju potom u 14. stoljeću dinastija *Chosun* (1392.–1910.). Tijekom svog tog vremena Koreja je ne samo opstala kao homogena nacija već je i ostvarila značajan kulturni razvitak.

Godine 1897. utemeljena je *Carska Koreja* (*Daehan Jeguk*), čime započinje moderno doba korejske povijesti. Od 1910. do 1945. Koreju su zauzeli Japanci, no Korejci nikad nisu izgubili nadu niti su se prestali boriti za slobodu. Njihovi napori i borbe doveli su do oslobođenja od japanske okupacije 1945. godine, krajem Drugog svjetskog rata. Ova povijest odražava usud Koreje: zbog svojeg važnog geopolitičkog položaja morala je pretrpjeti mnoge invazivne utjecaje i mnoge invazije velikih svjetskih sila.

Koreja se također trebala boriti s unutarnjim sukobima koji su bili plod različitih ideologija. Višegodišnje ideološke borbe okončane su ustanovom Demokratske Narodne Republike Koreje, zasnovane na komunizmu, na sjeveru Koreje i ustanovom Republike Koreje, zasnovane na demokraciji i slobodi, na jugu. Sukob i sučeljavanje ovih dviju ideologija vodio je prema tragediji Korejskog rata (1950.–1953.), u kojem su mnogi izgubili život. Godine 1953. potpisano je primirje a granica između Sjeverne i Južne Koreje, zajedno s demilitariziranom zonom

demilitariziranom zonom (DMZ), je postala vidljivi simbol tragedije Korejske povijesti.

Broj obitelji razdijeljenih ratom i njegovim posljedicama je oko 10 milijuna. Nedavno su ovim obiteljima pružene ograničene mogućnosti za susret, no većina ih čak niti ne zna jesu li im članovi obitelji s druge strane granice uopće još živi. Bol ovih obitelji u srcu je svakog Korejca – to je duboka rana u ponosu i samom identitetu ove nacije.

2. Sjever i Jug u odnosu prema pomirenju i suradnji

Dana 4. srpnja 1972. godine korejski je poluotok doživio povijesni zaokret. Zajednička izjava potpisana toga dana izmijenila je dotadašnje ozračje sukoba i neprijateljstva. Umanjila je uzajamne nepravde i olakšala rasprave i sve konkretne napore sa zajedničkim ciljem nacionalnog ujedinjenja.

Svjetsko vijeće Crkava i Katolička Crkva su također pokazale veliku želju da doprinesu miru i olakšaju zategnute odnose. Godine 1988. Opće zasjedanje Nacionalnog vijeća Crkava u Koreji (NVC-Koreja) objavilo je "Deklaraciju korejskih Crka-

va o nacionalnom ujedinjenju i miru", a katolička Biskupska konferencija Koreje (BK Koreje) iste je godine osnovala Odbor za nacionalno pomirenje. Nakon toga osnovano je više Crkava (primjerice Changchungdang katolička crkva i Chilkok crkva) u Sjevernoj Koreji, i do danas se u njima održavaju službe.

Upravo u tom kontekstu jedan susret na najvišoj razini održali su dobitnik Nobelove nagrade za mir, bivši predsjednik Republike Koreje, Kim Dae-Jung i sjevernokorejski vođa Kim Jong-Il. Plod tog susreta je Zajednička izjava, izdana 15. lipnja 2000. godine. Ovo je ojačalo vladu Južne Koreje u njejoj "sunshine" politici (tzv. "Politika sunčevog sjaja") naspram Sjevera. Ipak, situacija u demilitariziranoj zoni odaje visoku napetost u odnosima sjevera i juga. Mirovna nastojanja na korejskom poluotoku, predvođena od strane šest zemalja uključenih u pregovore, donijela su plodove suradnje na raznim područjima: primjerice, na razini vlade materijalnu potporu, na civilnoj razini razmjene na području kulture, sporta, religije i umjetnosti, jednako kao i akademsku i ekonomsku suradnju.

3. Prevladati sukobe i podjele koji priječe put jedinstvu i ujedinjenju

Između ova dva naroda, juga i sjevera, stoji zid, zid kojeg se čini toliko teško srušiti. Ipak, nada i čežnja za ujedinjenjem zajednička je objema stranama što oni i izražavaju pjevajući pjesmu ove nade ("*Uri Ui Sowon Eun Tongil*"). Svi se Korejci, iako suočeni s mnogim razlikama i sukobima, nadaju mirnom i pomirujućem ujedinjenju na korejskom poluotoku. Kao kršćani nadamo se i iščekujemo dan kada će Bog ujediniti razdijeljene strane, kako bismo Ga mogli slaviti i zahvaljivati Mu za taj čin pomirenja i novog stvaranja.

4. Pozadina svjetske Molitvene osmine 2009. godine: korejski ekumenski pokret

Katoličku zajednicu u Koreji utemeljio je 1784. godine prvi kršteni katolik u toj zemlji, Lee Sung-Hun, koji je proširio kršćanski nauk među svojim sunarodnjacima. Protestantizam je u Koreju stigao 1880-tih godina. Još 1919. godine su korejski kršćani surađivali sa svojim bližnjima iz drugih religija, primjerice vođama budista, Chon taoista i tradicionalnih religija, kako bi se oduprli japanskoj sili i očuvali korejsku nezavisnost.

Početak korejskog ekumenskog pokreta možemo pronaći u preporukama i duhu Drugog vatikanskog sabora (1962.–1965.) a posebice njegovog *Dekreta o ekumenizmu*, koji je naglasio važnost truda svih kršćana oko kršćanskog jedinstva. Crkve koje sudjeluju u međucrkvеном dijalogu su sljedeće: pravoslavna Korejska metropolija, katolička Korejska biskupska konferencija, Nacionalno vijeće Crkava Koreje (i crkve članice: Prezbitarijanska crkva Koreje, Korejska metodistička crkva, Prezbitarijanska crkva u Republici Koreji, Vojska spasa – Korejski teritorij, Anglikanska crkva Koreje, Evangelička crkva Koreje, Korejski Božji zborovi /Assemblies of God/ Cjelovitog evanđelja) i Luteranska crkva Koreje. Nacionalno vijeće Crkava Koreje, koje predstavlja protestantizam, i Katolička Crkva u Koreji naizmjenice su od ranih sedamdesetih godina prošlog stoljeća bili domaćini zajedničkih službi Molitvene osmine za jedinstvo kršćana. Ova zajednička molitva je otvorila prostor za molitvu i zajednički rad na promicanju ekumenskog pokreta u Koreji. Godine 1977. biblijski su stručnjaci iz Katoličke i protestantskih Crkava završili rad na zajedničkom prijevodu Biblije, tako da, po prvi puta, sve korejske crkve mogu imati istu korejsku verziju Biblije.

Korejski ekumenski pokret se danas sastoji od raznih zajedničkih programa za različite skupine: za službenike raznih vjeroispovijesti, za teologe, studente teologije i za voditelje raznih denominacija. Studijska skupina teologa je od 2000. godine domaćin Ekumenskog foruma na kojem se obrađuju različiti teološki predmeti u svrhu poticanja uzajamnog razumijevanja između Katoličke i protestantskih Crkava. K tomu, skupina koju su organizirali studenti teologije provodi aktivnosti kao što su posjeti raznim sjemeništima i organiziranje športskih natjecanja s ciljem razvitka prijateljstva među članovima različitih Crkava. Voditelji raznih vjeroispovijesti redovito se nalaze i objeđuju zajedno radi poboljšanja razumijevanja i prijateljstva, te kako bi razmijenili ideje.

Značajan događaj u povijesti korejskog ekumenskog pokreta bio je seminar o jedinstvu kršćana u Aziji, održan od 24. do 28. srpnja 2006. godine u *Aaron's House*. Domaćin seminara je bio kardinal Walter Kasper, predsjednik Papinskog vijeća za promicanje jedinstva kršćana, a okupio je ekumenske vođe iz azijskih zemalja kako bi raspravljali i izmijenili različite ideje i mišljenja o kršćanskom jedinstvu. Na 19. Svjetskoj metodističkoj konferenciji, održanoj u Seoulu (Koreja),

Metodistička crkva je 23. srpnja 2006. godine "supotpisala" *Zajedničku izjavu o nauku o opravdanju* koju su 1999. godine objavili Rimokatolička Crkva i Svjetski luteranski savez. Tako je taj znamenit događaj za jedinstvo kršćana na svjetskoj razini proveden i u Koreji.

Ojačani iskustvom i uzajamnim povjerenjem zadobivenim kroz zajedničke programe i aktivnosti, vođe Katoličke i protestanskih Crkava su organizirali ekumensko hodočašće koje je održano od 8. do 16. prosinca 2006. godine. Posjetili su papu Benedikta XVI. u Vatikanu, Glavnog tajnika Svjetskog vijeća Crkava u Ženevi (Švicarska) i Njegovu svetost ekumenskog patrijarha u Istanbulu (Turska). U Rimu su također bili primljeni u Papinskom vijeću za promicanje jedinstva kršćana a u Ženevi kod Povjerenstva "Vjera i ustrojstvo" Svjetskog vijeća Crkava. Tijekom tih posjeta izložili su svoju zamisao da bi korejski kršćani mogli pripremiti nacрте tekstova za svjetsku Molitvenu osminu 2009. godine. Ova dva ekumenska tijela razmotrila su taj prijedlog i složila se s time da korejske crkve prirede građu.

Dana 23. siječnja 2007. godine u anglikanskoj crkvi u Chongju korejske su Crkve održale službe za svjetsku Molitvenu osminu i također i sastanak

teologa iz Katoličke i protestanskih Crkava. Na tom sastanku za članove pripremnog pododбора za pisanje teksta određene su dvije osobe iz protestantskih Crkava i tri iz Katoličke Crkve. Pododbor se prvi put sastao 8. veljače 2007. godine i za temu molitvene osmine izabrao odlomak iz Ezekiela (37, 15-23), u kojem se nalazi proroštvo o ponovnom ujedinjenju izraelskog kraljevstva. Crkve u Koreji ovaj odlomak podsjeća na situaciju na korejskom poluotoku, koji preostaje jedina podijeljena zemlja na svijetu. Odlučeno je da će svaka denominacija napisati biblijsko promišljanje i molitvu za jedan od osam dana. Tako je započeo rad koji je naposljetku doveo do konačne verzije građe za svjetsku Molitvenu osminu 2009. godine izdane širom svijeta.

Zaključak

Trenutno stanje korejskog poluotoka – koje Korejcima s jedne strane priječi kontakt sa svojim roditeljima, djecom, braćom, rodbinom i prijateljima na drugoj strani – predstavlja neprihvatljivu situaciju koju se mora prevladati. Politička situacija u Sjevernoj Koreji u kojoj se ljudima priječi pripadnost religiji po vlastitom izboru predstavlja ugnjetavačku situaciju koja ograničava slobodu

savjesti. Ipak takve situacije sukoba, sučeljavanja, nasilja i rata ukorijenjenih u religijskim, rasnim i etničkim netrpeljivostima, nisu ograničene samo na korejski poluotok, nego se pojavljuju na mnogim mjestima u današnjem svijetu. Stoga je korejsko iskustvo podjele i patnje primjenjivo na kršćane i društva širom svijeta. Kršćani u Koreji (katolici, pravoslavni, protestanti) zajedno rade na općem dobru – donijeti pravi mir korejskom poluotoku – zajedno s bližnjima drugih vjera, budistima, konfucijanistima i drugim tradicionalnim religijama uključujući Won budizam i Chon taoizam (*Chon Do Gyo*).

Tijekom svjetske Molitvene osmine za jedinstvo kršćana 2009. godine, od kršćana se traži da mole za promicanje jedinstva i izgradnju mira, zadatke koji su velika odgovornost kršćana u svijetu. Nada koja nadahnjuje ovu molitvu jest, da će svi ljudi na svijetu postati Božji narod. Bog će biti njihov Bog, a ljudima će se darovati radost i napredak jednom kad sukobi i podjele budu prevladani i jedinstvo postignuto. Kršćani moraju strpljivo moliti dok ne dođu "novo nebo i nova zemlja": "Oni će biti moj narod, a ja njihov Bog." (Ez 37, 23).

**TEME MOLITVENE OSMINE
ZA JEDINSTVO KRŠĆANA**

GO-DINA	TEMA	BIBLIJSKO MJESTO	Pripravna skupina za molitveni materijal	Mjesto (i zemlja) održavanja pripravnog skupa
1968.	NA HVALU SLAVE NJEGO- VE	Ef 1, 14		
1969.	NA SLOBODU POZVANI	Gal 5, 13		<i>Rim (Italija)</i>
1970.	BOŽJI SMO SURADNICI	1 Kor 3, 9		<i>Nieder- altaich (SR Njemačka)</i>
1971.	ZAJEDNIŠTVO DUHA SVETOGA	2 Kor 13, 13		
1972.	ZAPOVIJED VAM NOVU DAJEM	Iv 13, 34		<i>Ženeva (Švicarska)</i>
1973.	GOSPODINE, NAUČI NAS MOLITI	Lk 11, 1		<i>Opatija Montserrat (Španjolska)</i>
1974.	I SVAKI ĆE JEZIK PRIZNA- TI: ISUS KRIST JEST GOSPODIN!	Fil 2, 1-13		<i>Ženeva (Švicarska)</i>
1975.	VOLJA OČEVA: UGLAVITI U KRISTU SVE	Ef 1, 3-10	<i>Skupina iz Australije</i>	<i>Ženeva (Švicarska)</i>

Neki ključni datumi iz povijesti Molitvene osmine za jedinstvo kršćana

1976.	BIT ĆEMO NJEMU SLIČNI, POZVANI POS- TATI ŠTO JES- MO	1 Iv 3, 2	<i>Skupina Karipske konferencije Crkava</i>	<i>Rim (Italija)</i>
1977.	ZAJEDNO US- TRAJATI U NADI	Rim 5, 1-5	<i>Skupina iz Libanona, usred gra- đanskog rata</i>	<i>Ženeva (Švicarska)</i>
1978.	VIŠE NISTE TUĐINCI	Ef 2, 13- 22	<i>Ekumenska skupina iz Mancheste- ra, (Engleska)</i>	
1979.	SLUŽITE JEDNI DRUGIMA NA SLAVU BOŽJU	1 Pt 4, 7- 11	<i>Iz Argentine</i>	<i>Ženeva (Švicarska)</i>
1980.	DOĐI KRA- LJEVSTVO TVOJE!	Mt 6, 10	<i>Ekumenska skupina iz Berlina (DR Njemačka)</i>	<i>Milano (Italija)</i>
1981.	JEDAN DUH – RAZLIČITI DA- ROVI – JEDNO TIJELO	1 Kor 12, 3b-13	<i>Iz Graymoor Fathers, USA</i>	<i>Ženeva (Švicarska)</i>
1982.	DA SVI NAĐU SVOJ DOM U TEBI, GOSPO- DINE	Psalam 84 (83)	<i>Iz Kenije</i>	<i>Milano (Italija)</i>
1983.	ISUS KRIST – ŽIVOT SVIJETA	1 Iv 1, 1-4	<i>Ekumenska skupina iz Irske</i>	<i>Céligny (Bossey), (Švicarska)</i>
1984.	POZIV NA	1 Kor 2, 2		<i>Venecija</i>

MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2009.

	JEDINSTVO PO KRIŽU NAŠEGA GOSPODINA	i Kol 1, 20		<i>(Italija)</i>
1985.	IZ SMRTI U ŽIVOT S KRIS- TOM	Ef 2, 4-7	<i>Iz Jamajke (Jamaica)</i>	<i>Grandchamp (Švicarska)</i>
1986.	BIT ĆETE MI SVJEDOCI	Dj 1, 6-8	<i>Iz Jugoslavi- je (Slovenija)</i>	<i>(Jugoslavija)</i>
1987.	SJEDINJENI U KRISTU – NOVO STVORENJE	2 Kor 5, 17-6, 4a	<i>Iz Engleske</i>	<i>Taizé (Francuska)</i>
1988.	LJUBAV BOŽJA IZGONI STRAH	1 Iv 4, 18	<i>Iz Italije</i>	<i>Pinerolo (Italija)</i>
1989.	IZGRAĐIVATI ZAJEDNIŠTVO: JEDNO TIJELO U KRISTU	Rim 12, 5- 6a	<i>Iz Kanade</i>	<i>Whaley Bridge (Engleska)</i>
1990.	DA SVI BUDU JEDNO, DA SVIJET UZVJE- RUJE	Iv 17	<i>Iz Španjol- ske</i>	<i>Madrid, (Španjolska)</i>
1991.	HVALITE GOS- PODINA, SVI PUCI!	Psalam 117(116) i Rim15,5-13	<i>Iz Njemačke</i>	<i>Rotenburg an der Fulda (SR Njem.)</i>
1992.	JA SAM S VAMA U SVE DANE... POĐITE DAKLE	Mt 28, 16- 20	<i>Iz Belgije</i>	<i>Bruges (Belgija)</i>
1993.	RAĐATI PLO- DOVIMA DUHA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA	Gal 5, 22- 23	<i>Iz Zaira</i>	<i>Zürich (Švicarska)</i>
1994.	KUĆA BOŽJA:	Dj 4, 23-	<i>Iz Irske</i>	<i>Dublin</i>

Neki ključni datumi iz povijesti Molitvene osmine za jedinstvo kršćana

	POZVANI BITI JEDNO SRCE I JEDNA DUŠA	37		<i>(Republika Irska)</i>
1995.	KOINONIA: ZAJEDNIŠTVO S BOGOM I JED- NIH S DRUGIMA	Iv 15, 1- 17	<i>Vjera i Ustrojstvo</i>	<i>Bristol (Engleska)</i>
1996.	EVO, NA VRA- TIMA STOJIM I KUCAM	Otkr 3, 14-22	<i>Iz Portugala</i>	<i>Lisabon (Portugal)</i>
1997.	UMJESTO KRISTA ZAKLI- NJEMO: DJATE, POMIRITE SE S BOGOM!	2 Kor 5, 20	<i>Nordijsko ekumensko vijeće</i>	<i>Stockholm (Švedska)</i>
1998.	DUH POTPO- MAŽE NAŠU NEMOĆ	Rim 8, 14- 27	<i>Iz Francus- ke</i>	<i>Pariz (Francuska)</i>
1999.	ON N ĆE PRE- BIVATI S NJI- MA: ONI ĆE BITI NAROD NJEGOV, A ON ĆE BITI BOG S NJIMA.	Otkr 21, 1-7	<i>Iz Malezije</i>	<i>Samostan Bose (Italija)</i>
2000.	BLAGOSLOV- LJEN BOG, KOJI NAS BLAGOS- LOVI U KRISTU	Ef 1, 3-14	<i>Srednjoisto- čno Vijeće Crkava</i>	<i>La Verna (Italija)</i>
2001.	JAM SAM PUT I ISTINA I ŽIVOT	Iv 14, 1-6	<i>Iz Rumunj- ske</i>	<i>Vulcan (Rumunjska)</i>

MOLITVA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA 2009.

2002.	U TEBI JE IZ- VOR ŽIVOTNI	Ps 36, 5-9	CEEC ² i CEC ³	Augsburg (Njemačka)
2003.	IMAMO OVO BLAGO U GLI- NENIM POSU- DAMA	2 Kor 4, 4- 18	Iz Argentine	Los Rubios (Španjolska)
2004.	MIR VAM SVOJ DAJEM	Iv 14, 23- 31	Iz Aleppa (Sirija)	Palermo (Sicilija)
2005.	KRIST, JEDINI TEMELJ CRKVE	1 Kor 3, 1- 23	Iz Slovačke	Piestaňy (Slovačka)
2006.	JER GDJE SU DVOJICA ILI TROJICA SAB- RANA U MOJE IME, TU SAM I JA MEĐU NJI- MA.	Mt 18, 18- 20	Iz Irske	Prosperous, Co. Kildare (Irska)
2007.	GLUHIMA DAJE ČUTI, NIJEMI- MA GOVORITI!	Mk 7, 31- 37	Iz Južne Afrike	Favergeres (Francuska)
2008.	MOLITE BEZ PRESTANKA	1 Sol 5, (12a) 13b- 18	Iz Sjedinje- nih američ- kih država	Graymoor Garrison (SAD)
2009	DA BUDU KAO JEDNO U TVO- JOJ RUCI	Ez 37, 17	Iz Koreje	Marseilles (Francuska)

² Vijeće europskih biskupskih konferencija.

³ Konferencija Europskih Crkava.

NEKI KLJUČNI DATUMI IZ POVIJESTI MOLITVENE OSMINE ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

- Oko 1740. U Škotskoj se pojavljuje pentekostalni pokret, povezan sa Sjevernom Amerikom, čiji je poziv na obnovu vjere uključivao molitve za sve Crkve i sa svim crkvama.
- 1820. Vlč. James Haldane Stewart objavljuje *Naznake za sveopće jedinstvo kršćana u obliku izljeva Duha – Hints for the Outpouring of the Spirit*.
- 1840. Vlč. Ignatius Spencer, obraćenik na katoličanstvo, predlaže *Savez molitve za jedinstvo*.
- 1867. Prva Konferencija anglikanskih biskupa u Lambethu u Uvodu završne Rezolucije naglašava potrebu molitve za jedinstvo.
- 1894. Papa Lav XIII. potiče praksu *Molitvene osmine za jedinstvo* u okviru blagdana Duhova (Pedesetnice).
- 1908. Prvo održavanje molitvene *Osmine jedinstva Crkve* u siječanjskom terminu i na današnji način, na poticaj vlč. Paula Wattsona, koji je

potom prihvatio puno sakramentalno zajedništvo u Katoličkoj Crkvi.

- 1926. Pokret *Vjera i ustroj* počinje objavljivati *Prijedloge za molitvenu osminu za jedinstvo kršćana* u terminu uoči Duhova.

- 1935. U Francuskoj se katolički svećenik Paul Couturier zauzima za *Sveopći tjedan molitve za jedinstvo kršćana* baziran na zajedničkoj molitvi za "jedinstvo kakvo Krist želi, sredstvima kojima On želi".

- 1941. Odbor *Vjera i ustroj* premješta termin na siječanjski, kako bi se podudarao s ranijom katoličkom inicijativom, da bi kršćani obiju grana mogli moliti u isto vrijeme godine.

- 1958. Ekumenski centar *Kršćansko jedinstvo* iz Liona u Francuskoj započinje pripremu materijala za *Tjedan molitve* u suradnji s Povjerenstvom *Vjera i ustroj* Svjetskog (Ekumenskog) vijeća Crkava.

- Papa Pavao VI. i Patrijarh Atenagora I. u Jeruzalemu, mole zajedno Isusovu molitvu "da svi budu jedno" (Iv 17, 21).

- 1964. *Dekret o ekumenizmu* Drugoga vaticanskog sabora ističe da je molitva duša ekumen-

skoga pokreta i potiče obilježavanje *Tjedna molitve za jedinstvo*.

- 1966. Povjerenstvo *Vjera i ustroj* Svjetskoga vijeća Crkava i *Tajništvo za jedinstvo kršćana* (danas *Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana*) odlučuju zajedno pripravljati službeni teksto za *Tjedan molitve*.

- 1968. Prva puta je molitva za jedinstvo slavljena na temelju teksta kojeg su zajednički pripremili *Vjera i ustrojstvo* i *Tajništvo za promicanje jedinstva kršćana* (danas *Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana*).

- 1975. Prvi puta se molitva za jedinstvo slavi na temelju nacrtu teksta kojeg je pripremila jedna lokalna ekumenska skupina: početni nacrt te je godine načinila ekumenska skupina iz Australije.

- 1988. Materijali za *Tjedan molitve za jedinstvo* korišteni su na uvodnom bogoslužju prigodom osnutka *Kršćanskog saveza Malezije*, tijela koje povezuje veće kršćanske skupine u toj zemlji.

- 1994. Tekst za 1996. godinu pripremljen je u suradnji s laičkim ekumenskim Udrugama kršćanske mladeži: *Kršćanskom udrugom muške mlade-*

ži (YMCA) i Kršćanskom udrugom ženske mladeži (YWCA).

- 2004. *Papinsko vijeće za promicanje jedinstva kršćana* (Katolička Crkva) i Povjerenstvo *Vjera i ustroj* Svjetskog vijeća Crkava (WCC) postižu sporazum koji veoma koristi jačanju suradnje, da će materijal za *Tjedan molitve za jedinstvo* u engleskoj i francuskoj inačici biti zajednički i pripreman i objavljivan.

- 2008. U cijelom svijetu je obilježena stoljetnica *Molitvene osmine za jedinstvo kršćana*.

NEKI ZNAČAJNIJI DATUMI IZ NAŠE EKUMENSKE I MEĐURELIGIJSKO- DIJALOŠKE BAŠTINE

- 1617.-1683. U Hrvatskoj i drugim europskim zemljama živi i djeluje svećenik Juraj Križanić, erudita, koji zalažući se za pomirenje i sjedinjenje katolika i pravoslavnih na za ono vrijeme neuobičajeno tolerantan način postaje rani preteča suvremenog ekumenizma.
- 1815.-1905. U Hrvatskoj živi i djeluje Josip Juraj Strossmayer, biskup đakovački ili bosanski i srijemski, preteča suvremenog ekumenizma, čije je zalaganje za pomirenje i jedinstvo Crkava vidljivo i iz posvetnog natpisa iznad glavnih ulaznih vrata katedrale-bazilike koju je podigao u Đakovu: "*Slavi Božjoj, jedinstvu Crkava, slogi i ljubavi naroda svojega*".
- 1851. Mariborski biskup Anton Martin Slomšek utemeljio "*Bratovštinu sv. Ćirila i Metoda*" s namjerom promicanja "*ćirilometodskog pokreta*" i molitve za sjedinjenje pravoslavnih i katolika na hrvatskom i slovenskom prostoru.
- 1896. U Zagrebu počinje izlaziti časopis "*Balkan' – jedinstvu i bratskoj slozi*" kojega je pok-

renuo "*papinski komesar*" za uniju na Balkanu sarajevski nadbiskup Josip Stadler i kojemu je glavni urednik sveučilišni profesor A. Breščenski, a suradnici su među ostalim ljubljanski biskup A. B. Jeglič, križevački vladika J. Drohobeczky i A. Jagatić (časopis prestaje izlaziti 1903.).

- 1927. U kronici osječkog kapucinskog samostana zabilježeno da je u samostanskoj crkvi održana "*svjetska oktava molitvena pro unione omnium catholicorum et acatholicorum*", sukladno tadašnjim crkvenim zakonima i običajima (monokonfesionalne naravi).

- 1962. Hrvatski benediktinac Martin Kirigin u časopisu "*Služba Božja*" (br. 4) objavljuje članak "*Što je irenizam?*" u kojemu potiče na zaživljavanje ekumenizma na našim prostorima.

- 1964. Peteročlano izaslanstvo bogoslova, studenata *Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu*, posjećuje 15.-17. veljače *Pravoslavni bogoslovski Fakultet u Beogradu*, i također, uzvratno, peteročlano izaslanstvo studenata *Pravoslavnog Bogoslovnog fakulteta U Beogradu* posjećuje 8.-9. ožujka. zagrebačku bogosloviju i *Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu*.

- 1966. Izlazi prvi broj ekumenskog biltena "*Poslušni Duhu*".

- 1967. u Zagrebu objavljen hrvatski prijevod "*Ekumenskog direktorija*".
- 1967. Biskupska Konferencija osniva "*Biskupsku komisiju za ekumenizam*", koja je 1970. preimenovana u "*Vijeće za ekumenizam BKJ*".
- Susret kardinala Franje Šepera i vrhovnog starješine muslimana u SFRJ reis-ul-uleme Hadži Sulejmana ef. Kemura, 14. rujna 1967., u Zagrebu.
- 1968. Susret najviših crkvenih izaslanstava predvođenih kardinalom Franjom Šeperom i patrijarhom Germanom, 26. lipnja u Srijemskim Karlovcima.
- 1968. U kapucinskoj crkvi u Osijeku se počinju organizirati ekumenske molitve i susreti svećenika i vjernika različitih kršćanskih Crkava i zajednica grada i okolice (multikonfesionalne i interkonfesionalne naravi).
- 1974. Biskupska konferencija upućuje "*Pastirski poziv svim članovima Katoličke Crkve u Jugoslaviji na oživljavanje ekumenskog Duha i nastojanja*".
- 1974. Na *Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu* osnovana katedra ekumenske teologije.

- 1974. U Mariboru se od 23. do 26. rujna održao Prvi od kasnijih osam *Međufakultetskih ekumenskih simpozija*, na kojima su svake druge godine sudjelovali *Katolički Bogoslovni fakultet u Zagrebu*, *Teološka fakulteta iz Ljubljane* i *Pravoslavni bogoslovski fakultet u Beograd* (*KBF u Zagrebu* nije sudjelovao na devetom, zadnjem simpoziju).
- 1975. Na proslavi Dana *Pravoslavnog bogoslovskog fakulteta u Beogradu* sudjelovali i izaslanici *Katoličkog bogoslovnog Fakulteta u Zagrebu*.
- 1975. U Beogradu se, povodom pedesete obljetnice postojanja beogradske nadbiskupije, 22. studenog 1975. susreću zagrebački nadbiskup Franjo Kuharić i srpski patrijarh German.
- 1984. Biskupska konferencija objavljuje dokument *"Pastoralne upute o brakovima među kršćanima različitih vjeroispovijesti"*.
- 1984. U Zagrebu započinje prakticiranje Molitvene osmine na način postaja u crkvama i bogomoljama u gradu nazočnih konfesija, prvenstveno Katoličke, Pravoslavne, Evangeličke i Baptističke, koji se otada ustalio sve do danas.
- 1985. Povodom 1100. obljetnice smrti sv. Metoda Biskupska konferencija objavljuje dokument *"Sveti Metod – apostol i učitelj Slavena"*.

- 1985. U Zagrebu održan 14. interkonfesionalni susret redovnica katoličke Crkve, te pravoslavnih, evangeličkih i reformiranih Crkava.
- 1985. Fakultetsko vijeće Katoličkog Bogoslovnog Fakulteta na sjednici 14. prosinca 1985. ustanovljuje *Institut za ekumensku teologiju i dijalog*.
- 1985. Susret kardinala Franje Kuharića sa srpskim patrijarhom Germanom 25. svibnja, povodom 200. obljetnice pravoslavne Crkve u Karlovcu.
- 1987. Kardinal Kuharić 16. veljače posjećuje srpskog patrijarha Germana u Beogradu, a navodi se da je to bio njihov sedmi međusobni susret.
- 1991. Susreti najviših crkvenih izaslanstava predvođenih kardinalom Franjom Kuharićem i srpskim patrijarhom Pavlom, prvo 7. svibnja u Srijemskim Karlovcima, a potom i 24. kolovoza u Slavonском Brodu.
- 1992. Susret najviših crkvenih izaslanstva predvođenih kardinalom Franjom Kuharićem i srpskim patrijarhom Pavlom, 23. rujna, u Ekumenskom institutu u Bossey-u kraj Ženeve.
- 1992. Ekumenski i međureligijski susret izaslanstva predvođenih vrhbosanskim nadbiskupom Vinkom Puljićem, srpskim patrijarhom Pavlom i reis-ul-ulemom hadži efendijom Jakubom Selimoskim, 24.-26. studenog, u Ermatingenu i Zürichu.

- 1994. Susret kardinala Franje Kuharića i nadbiskupa vrhbosankog Vinka Puljića sa srpskim patrijarhom Pavlom i ruskim patrijarhom Aleksejem II., 17. svibnja 1994., u Sarajevu.
- 1997. U Zagrebu je 23. siječnja održan prvi Susret visokih predstavnika Crkava u Hrvatskoj, na kojem je među ostalim osnovan “*Ekumenski koordinacijski odbor Crkava u Hrvatskoj*” (EKOCUH) kao interkonfesionalno radno tijelo u kojem surađuju Katolička, Srpska Pravoslavna, Evangelička, Reformirana, Baptistička i Evandeoska crkva.
- 1998. Prvi poratni susret Komisija za dijalog Hrvatske biskupske konferencije i Svetog arhijerejskog sabora Srpske pravoslavne Crkve, 18. studenog, u Zagrebu.
- 2001. U Zagrebu, 5. veljače, održan prvi od ukupno pet do danas održanih multilateralnih međureligijskih susreta visokih predstavnika vjerskih zajednica u Hrvatskoj, na kojima uz visoke predstavnike kršćanskih Crkava u Hrvatskoj sudjeluju i predstavnici židovske i islamske vjerske zajednice.
- 2006. Obnovljena dugogodišnja praksa uzajamnog pohađanja izaslanstava Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Pravoslavnog bogoslovnog fakulteta Univerziteta u Beogradu povodom Dana Fakulteta.

- 2006./2007. U Zagrebu se održava *Europski susret mladih* kao postaja “Hodočašća povjerenja na zemlji”, kojega je pokrenula ekumenska zajednica iz Taizéa.
- 2007./2008. Odlukama nadležnih fakultetskih vlasti na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i na Pravoslavnom bogoslovskom fakultetu Univerziteta u Beogradu pojedine teološke kolegije započinju zajedno predavati katolički i pravoslavni profesori.*

* Valja imati u vidu da kod popisa ove naravi nije moguće pobrojiti niti sva niti najznačajnija zbivanja i da je riječ o izboru kod kojega je nemoguće izbjeći nepotpunost i subjektivnost (nap. Jure Zečević).

EKUMENSKA POVELJA

(CHARTA OECUMENICA)

Smjernice za rast suradnje među Crkvama u Europi

»Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu«

Kao Konferencija europskih Crkava (KEK) i kao Vijeće europskih biskupskih konferencija (CCEE)* čvrsto smo odlučni u duhu poruke dvaju Europskih ekumenskih skupova u Baselu 1989. i u Grazu 1997., očuvati i dalje razvijati zajedništvo koje je naraslo među nama. Zahvaljujemo našem Trojedinome Bogu, što On po svome Svetome Duhu vodi naše korake ka sve intenzivnijem zajedništvu.

Mnogostruki oblici ekumenske suradnje već su se potvrdili. Vjerni molitvi Kristovoj »Da svi budu jedno. Kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi, neka i oni u nama budu, te svijet uzvjeruje da si me Ti poslao« (Iv 17, 21), ipak ne smijemo ostati pri sadašnjem stanju. Svjesni svoje krivnje i spremni na obraćenje moramo nastojati prevladati podjele koje postoje među nama, da bismo zajednički vjerodostojno naviještali poruku evanđelja među narodima.

Zajednički slušajući Božju riječ u Svetom pismu, i pozvani ispovijedati našu zajedničku vjeru, kao i zajednički

* Konferenciji europskih Crkava (KEK) pripada najveći dio pravoslavnih, reformiranih, anglikanskih, slobodnih i starokatoličkih Crkava u Europi. U Vijeće europskih biskupskih konferencija (CCEE) su uključene rimokatoličke biskupske konferencije u Europi.

djelovati u skladu sa spoznatom istinom želimo dati svjedočanstvo ljubavi i nade za sve ljude.

Na našem europskom kontinentu, između Atlantika i Urala, između Sjevernog pola i Sredozemnog mora, koji je danas više nego ikada prožet pluralnom kulturom, želimo se evanđeljem zauzimati za dostojanstvo *ljudske osobe kao Božje slike te kao Crkve zajedno pridonositi pomirenju naroda i kultura.*

U tom smislu prihvaćamo ovu Povelju kao zajedničku obvezu na dijalog i suradnju. Ona opisuje temeljne ekumenske zadaće i izvodi iz njih niz smjernica i dužnosti. Ona treba promicati ekumensku kulturu dijaloga i suradnje na svim razinama crkvenoga života i stvoriti obvezujuće mjerilo za to. No ona ipak nema učiteljsko-dogmatski niti crkvenopravno-zakonski značaj. Njena obvezatnost više se sastoji u samozaduženju europskih Crkava i ekumenskih organizacija. One mogu na osnovu ovoga temeljnoga teksta za svoje područje formulirati vlastite dodatke i zajedničke perspektive, koje će se konkretno baviti njihovim posebnim izazovima i dužnostima koje iz toga proizlaze.

I. VJERUJEMO U »JEDNU, SVETU, KATOLIČKU I APOSTOLSKU CRKVU«

*»Trudite se sačuvati jedinstvo Duha svezom mira! Jedno tijelo i jedan Duh - kao što ste i pozvani na jednu nadu svog poziva! Jedan Gospodin! Jedna vjera! Jedan krst! Jedan Bog i Otac sviju, nad svima i po svima i u svima!«
(Ef 4, 3-6)*

1. Zajedno pozvani na jedinstvo u vjeri

Evandjeljem Isusa Krista, kako je posvjedočeno u Svetom pismu i izraženo u ekumenskom Nicejsko-carigradskom vjerovanju (381.), vjerujemo u Trojedinog Boga: Oca, Sina i Duha Svetoga. Budući da tim Vjerovanjem ispovijedamo »jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu«, naša je neizostavna ekumenska zadaća učiniti vidljivim to jedinstvo, koje je uvijek dar Božji.

Vidljivo jedinstvo još uvijek priječe bitne razlike u vjeri. Postoje različita shvaćanja, prvenstveno o Crkvi i njenom jedinstvu, o sakramentima i službama. S time se ne smijemo pomiriti. Isus Krist nam je na križu očitovao svoju ljubav i otajstvo pomirenja; nasljeđujući njega želimo činiti sve što nam je moguće, da bi se prevladali problemi i zapreke koje još postoje i dijele Crkve.

Obvezujemo se

- slijediti apostolsku opomenu Poslanice Efežanima i ustrajno nastojati oko zajedničkog razumijevanja Kristove spasenjske poruke u evandjelju

- u snazi Duha Svetoga raditi na ostvarivanju vidljivog jedinstva Crkve Isusa Krista u jednoj vjeri, koje nalazi svoj izraz u uzajamno priznatom krštenju i u euharistijskom zajedništvu, kao i u zajedničkom svjedočanstvu i službi.

II. NA PUTU PREMA VIDLJIVOM ZAJEDNIŠTVU CRKAVA U EUROPI

»Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge.« (Iv 13, 35)

2. Zajedno naviještati evanđelje

Najvažnija zadaća Crkava u Europi jest zajednički naviještati evanđelje, riječju i djelom, radi spasenja svih ljudi. Naočigled mnogovrsne dezorijentiranosti, otuđenja od kršćanskih vrednota, ali i raznolike potrage za smislom, kršćanke i kršćani su osobito pozvani svjedočiti svoju vjeru. Za to treba pojačanog zalaganja i izmjena iskustava u katehezi i pastoralu u lokalnim zajednicama. Jednako je važno, da sav narod Božji zajedno posreduje evanđelje društvenoj javnosti i ostvaruje socijalnu zauzetost i političku odgovornost.

Obvezujemo se

- razgovarati s drugim Crkvama o našim evangelizacijskim inicijativama, sporazumijevati se o njima i tako izbjegavati štetnu konkurenciju i opasnost novih podjela
- priznavati, da svaki čovjek može izabrati svoju religijsku i crkvenu pripadnost slobodnom odlukom savjesti. Nikoga se ne smije poticati na konverziju moralnim

pritiskom ili materijalnim poticajima; isto tako nikoga se ne smije sprječavati u konverziji, koja je rezultat slobodne odluke.

3. Ići ususret jedni drugima

U duhu evanđelja moramo zajedno proraditi povijest kršćanskih Crkava, koja je obilježena mnogim dobrim iskustvima, ali i podjelama, neprijateljstvima pa čak i oružanim sukobima. Ljudska krivnja, nedostatak ljubavi te česta zloraba vjere i Crkava za političke interese teško su naudile vjerodostojnosti kršćanskog svjedočanstva.

Ekumenizam stoga za kršćanke i kršćane počinje obnovom srca i spremnošću za pokajanje i obraćenje. U ekumenskom gibanju pomirenje je već poraslo.

Važno je spoznati duhovne darove različitih kršćanskih tradicija, učiti jedni od drugih i tako omogućiti da jedni druge obogaćujemo. Za daljnji razvoj ekumenizma naročito je potrebno unijeti iskustva i očekivanja mladih i snažno promicati njihovo sudjelovanje.

Obvezujemo se

- nadilaziti samodostatnost i uklanjati predrasude, tražiti uzajamno susretanje i biti raspoloživi jedni za druge
- promicati ekumensku otvorenost i suradnju u kršćanskom odgoju, u prvotnoj i permanentnoj teološkoj naobrazbi i u istraživanju.

4. Zajednički djelovati

Ekumenizam se ostvaruje već u mnogostrukim oblicima zajedničkog djelovanja. Mnoge kršćanke i kršćani iz različitih Crkava žive i djeluju zajednički, kao prijatelji, susjedi, na poslu i u svojim obiteljima. Osobito se mora pomoći interkonfesionalnim brakovima, kako bi supružnici živjeli ekumenizam u svojoj svakodnevicu.

Preporučujemo osnivanje i održavanje bilateralnih i multilateralnih ekumenskih tijela za suradnju na mjesnoj, regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini. Na europskoj je razini potrebno jačati suradnju između Konferencije europskih Crkava i Vijeća europskih biskupskih konferencija te održavati daljnje Europske ekumenske skupove.

U slučaju konflikta između Crkava potrebno je inicirati i podupirati korake posredovanja i mira.

Obvezujemo se

- zajednički djelovati na svim razinama crkvenog života, gdje za to postoje preduvjeti i gdje se tome ne protivite razlozi vjere ili veće svrsishodnosti
- štiti prava manjina i pomoći uklanjanju nesporazuma i predrasuda između većinskih i manjinskih Crkava u našim zemljama.

5. Zajednički moliti

Ekumenizam živi od toga, da zajednički slušamo Božju riječ i dopustimo Duhu Svetomu djelovati u nama i po nama. Snagom tako primljene milosti postoje danas mnogostruke težnje, da se molitvom i bogoslužjem produbi duhovno zajedništvo između Crkava i moli za vidljivo

jedinstvo Crkve Kristove. Osobito bolan znak podjele među mnogim kršćanskim Crkvama jest nepostojanje euharistijskog zajedništva.

U nekim Crkvama postoje rezerve naspram zajedničkih ekumenskih molitvi. No mnoga ekumenska bogoslužja, zajedničke pjesme i molitve, naročito Očenaš, obilježavaju našu kršćansku duhovnost.

Obvezujemo se

- moliti jedni za druge i za kršćansko jedinstvo
- poznavati i učiti cijeniti bogoslužja te ostale oblike duhovnog života drugih Crkava
- ići ususret euharistijskom zajedništvu kao cilju.

6. Nastaviti dijaloge

Naše u Kristu utemeljeno srodstvo od temeljnog je značaja naspram našim različitim teološkim i etičkim pozicijama. Za razliku od darovane nam i obogaćujuće mnogostrukosti, ipak su suprotnosti u nauku, u etičkim pitanjima i u crkvenopravnim odrednicama vodile i do razdvajanja među Crkvama; često su u tome odlučujuću ulogu imale posebne povijesne okolnosti i različita kulturna obilježja.

Da bi se ekumensko zajedništvo produbilo, bezuvjetno se moraju nastaviti nastojanja oko konsenzusa u vjeri. Bez jedinstva u vjeri nema punog crkvenog zajedništva. Dijalog nema alternative.

Obvezujemo se

- savjesno i intenzivno nastaviti dijalog među našim Crkvama na raznim crkvenim razinama kao i ispitati,

koje rezultate dijaloga crkveni autoriteti mogu i trebaju proglasiti obvezatnim

- u sporovima, osobito kada u pitanjima vjere i etike prijeti podjela, tražiti razgovor i o tim pitanjima raspravljati zajedno u duhu evanđelja.

III. NAŠA ZAJEDNIČKA ODGOVORNOST U EUROPI

*»Blago mirotvorcima, oni će se sinovima Božjim zvati!«
(Mt 5, 9)*

7. Suoblikovati Europu

Tijekom stoljeća razvila se Europa religiozno i kulturno pretežno kršćanskih obilježja. U isto je vrijeme, zakazivanjem kršćana u Europi i izvan njenih granica, učinjeno mnogo zla. Priznajemo suodgovornost u toj krivnji i molimo Boga i ljude za oprostjenje.

Naša nam vjera pomaže, da učimo iz prošlosti te da se zauzimamo za to da kršćanska vjera i ljubav prema bližnjima ižaravaju nadu za moral i etiku, za obrazovanje i kulturu, za politiku i ekonomiju u Europi i u cijelom svijetu.

Crkve promiču ujedinjenje europskog kontinenta. Bez zajedničkih vrednota ne može se postići trajno jedinstvo. Uvjereni smo da duhovna baština kršćanstva predstavlja nadahnjujuću snagu za obogaćenje Europe. Na temelju naše kršćanske vjere zauzimamo se za humanu i socijalnu Europu, u kojoj vrijede ljudska prava i temeljne vrednote mira, pravde, tolerancije, sudjelovanja i solidarnosti. Naglašavamo poštivanje života, vrijednost braka i obitelji,

prvenstvo zauzimanja za siromašne, raspoloživost za oprost i u svemu milosrđe.

Kao Crkve i kao međunarodne zajednice moramo sprečavati opasnost da se Europa razvije u integrirani Zapad i dezintegrirani Istok. Treba također paziti i na razliku Sjever-Jug. Istovremeno treba izbjegavati svaki eurocentrizam i jačati odgovornost Europe za cijelo čovječanstvo, osobito za siromašne diljem svijeta.

Obvezujemo se

- sporazumijevati se jedni s drugima o sadržajima i ciljevima naše društvene odgovornosti i što je moguće više zajednički zastupati želje i viđenja Crkava naspram sekularnih europskih institucija
- braniti temeljne vrednote od svih posezanja
- oduprijeti se svakom pokušaju zlouporabe religije i Crkve u etničke ili nacionalističke svrhe.

8. Pomirivati narode i kulture

Mnogostrukost regionalnih, nacionalnih, kulturnih i religioznih tradicija promatramo kao bogatstvo Europe. S obzirom na brojne sporove zadaća je Crkava, da zajedno služe i pomirenju naroda i kultura. Znamo da je mir među Crkvama isto tako važna pretpostavka za to.

Naša zajednička nastojanja upravljena su na prosudbu i rješavanje političkih i socijalnih pitanja u duhu evanđelja. Jer vrednujemo osobu i dostojanstvo svakoga čovjeka kao slike Božje, zauzimamo se za apsolutnu jednakovrijednost svih ljudi.

Kao Crkve želimo zajednički promicati proces demokratizacije u Europi. Zalažemo se za mirni poredak utemeljen na nenasilnim rješenjima konflikata. Osuđujemo svaki oblik nasilja protiv čovjeka, osobito protiv žena i djece.

Pomirenje podrazumijeva promicanje socijalne pravednosti *u* i među svim narodima, prije svega premošćivanje razlika između siromašnih i bogatih kao i rješavanje problema nezaposlenosti. Zajednički želimo pridonijeti, da se s migrantima i migranticama, izbjeglicama i azilantima u Europi ophodi na način dostojan čovjeka.

Obvezujemo se

- suprotstaviti se svakom obliku nacionalizma koji vodi ugnjetavanju drugih naroda i nacionalnih manjina i zauzimati se za nenasilna rješenja
- jačati položaj i jednakopravnost žena u svim područjima života te promicati pravedno zajedništvo žena i muškaraca u Crkvi i društvu.

9. Očuvati stvorenje

Vjerujući u ljubav Boga Stvoritelja, spoznajemo sa zahvalnošću dar stvorenja, vrijednost i ljepotu prirode. No, sa strahom gledamo kako se dobra zemlje iskorištavaju, bez obzira na vrijednost koju imaju u sebi, ne vodeći računa o njihovoj iscrpljivosti i o dobru budućih naraštaja.

Želimo se zajedno zauzimati za primjerene životne uvjete svih stvorenja. U odgovornosti pred Bogom moramo zajednički učiniti da se ostvaruju i da se dalje razvijaju kriteriji za ono što ljudi znanstveno i tehnološki mogu, ali etički ne smiju činiti. U svakom slučaju, pred onim što je

tehnički ostvarivo, prednost mora imati jedinstveno dostojanstvo svakog čovjeka.

Preporučujemo da se u europskim Crkvama uvede ekumenski dan molitve za zaštitu stvorenja.

Obvezujemo se

- dalje razvijati stil života, u kojemu ćemo, nasuprot vladavini ekonomskih i potrošačkih prisila, vrednovati odgovornu i primjerenu kvalitetu života
- podupirati crkvene organizacije za zaštitu okoliša i ekumenske mreže u njihovoj odgovornosti za očuvanje stvorenja.

10. Produbljavati zajedništvo sa židovstvom

Jedinstveno zajedništvo povezuje nas sa s narodom Izraela, s kojim je Bog sklopio Savez vječni. U vjeri znamo, da su naše židovske sestre i braća »ljubimci poradi otaca. Ta neopozivi su dari i poziv Božji!« (Rim 11, 28-29). »Njihovo je posinstvo, i Slava, i Savezi, i zakonodavstvo, i bogoštovlje, i obećanja; njihovi su i oci, od njih je, po tijelu i Krist« (Rim 9, 4-5).

Žalimo i osuđujemo sve pojave antisemitizma, sve izljeve mržnje i progone. Za kršćanski antijudaizam molimo Boga za oprostjenje i naše židovske sestre i braću za pomirenje.

Neophodno je, u navještaju i podučavanju, u nauku i u životu naših Crkava, posvješćivati duboku povezanost kršćanske vjere sa židovstvom i podupirati kršćansko-židovsku suradnju.

Obvezujemo se,

- suprotstavljati se svim oblicima antisemitizma i antijudaizma u Crkvi i društvu
- tražiti i intenzivirati dijalog sa našim židovskim sestrama i braćom na svim razinama

11. Njegovati odnose s islamom

Muslimani stoljećima žive u Europi. Oni u nekim europskim zemljama čine jake manjine. Pri tome je bilo i ima mnogo dobrosusjedskih kontakata između muslimana i kršćana, ali i izrazitih suzdržanosti i predrasuda na objema stranama. One počivaju na bolnim iskustvima tijekom povijesti i u najnovijoj prošlosti.

Susrete između kršćana i muslimana kao i kršćansko-islamski dijalog želimo pojačati na svim razinama. Osobito preporučujemo da se međusobno razgovara o vjeri u jednoga Boga i razjašnjava shvaćanje ljudskih prava.

Obvezujemo se

- muslimane susretati s poštovanjem
- s muslimanima surađivati kod zajedničkih pitanja.

12. Susret s drugim religijama i svjetonazorima

Pluralnost vjerskih i svjetonazorskih uvjerenja i oblika života postala je obilježje europske kulture. Istočne religije i nove religijske zajednice šire se i nailaze na zanimanje mnogih kršćanki i kršćana. Također ima i sve više ljudi, koji odbacuju kršćansku vjeru, odnose se ravnodušno naspram nje ili slijede druge svjetonazore.

Želimo ozbiljno uzeti kritička pitanja koja nam se postavljaju i zajedno nastojati oko pravedne rasprave. Pri tome valja razlikovati s kojim zajednicama trebaju biti traženi dijalozi i susreti, a s kojima, s kršćanskog stajališta, treba biti oprezan.

Obvezujemo se

- priznavati slobodu vjere i savjesti čovjeka i zajednice te se zauzimati da svi smiju prakticirati svoju vjeru ili svjetonazor u okviru važećega prava, pojedinačno i skupno, privatno i javno
- biti otvoreni za razgovor sa svim ljudima dobre volje, rješavati zajedničke poslove i svjedočiti im kršćansku vjeru.

Isus Krist, Gospodin jedne Crkve, naša je najveća nada za pomirenje i mir. U njegovo ime želimo nastaviti zajednički put u Europi. Pomogao nam Bog svojim Duhom Svetim.

»A Bog nade napunio vas svakom radošću i mirom u vjeri da izobilujete u nadi snagom Duha Svetoga.« (Rim 15, 13)

Kao predsjedavajući Konferencije europskih Crkava i Vijeća europskih biskupskih konferencija preporučujemo ovu Ekumensku povelju kao temeljni tekst svim Crkvama i Biskupskim konferencijama Europe na prihvaćanje i ostvarivanje prilagođeno svome vlastitome kontekstu.

Ovom preporukom potpisujemo Ekumensku povelju prigodom Europskog ekumenskog susreta na prvu nedjelju nakon zajedničke proslave Uskrsa godine 2001.

Strasbourg, 22. travnja 2001.

Metropolit Jeremie,
Predsjednik Konferencije europskih Crkava

Kardinal Vlk,
Predsjednik Vijeća europskih biskupskih konferencija

Prijevod Ekumenske povelje: Odjel za ekumensku teologiju Instituta za ekumensku teologiju i dijalog »Juraj Križanić« Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu« - dr. sc. Jure Zečević.

SADRŽAJ

Uz Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana 2009. (<i>Jure Zečević</i>)	5
Organizatorima Molitvene osmine za jedinstvo kršćana	7
Temeljni biblijski tekst Molitvene osmine za jedinstvo kršćana 2009.	11
Uvod u temu 2009.	13
Priprava teksta za Molitvenu osminu za jedinstvo kršćana 2009.	21
Ekumensko molitveno slavlje	25
Molitve za jedinstvo	47
Biblijska razmišljanja i molitve za svaki dan Molitvene osmine 2009.	55
 <i>Dodatak</i>	
Ekumensko stanje u Koreji	76
Teme Molitvene osmine za jedinstvo kršćana	86
Neki ključni datumi iz povijesti Molitvene osmine za jedinstvo kršćana	94
Neki značajniji datumi iz naše ekumenske i međureligijsko-dijaloške baštine	95
Ekumenska povelja (Charta oecumenica).....	102

